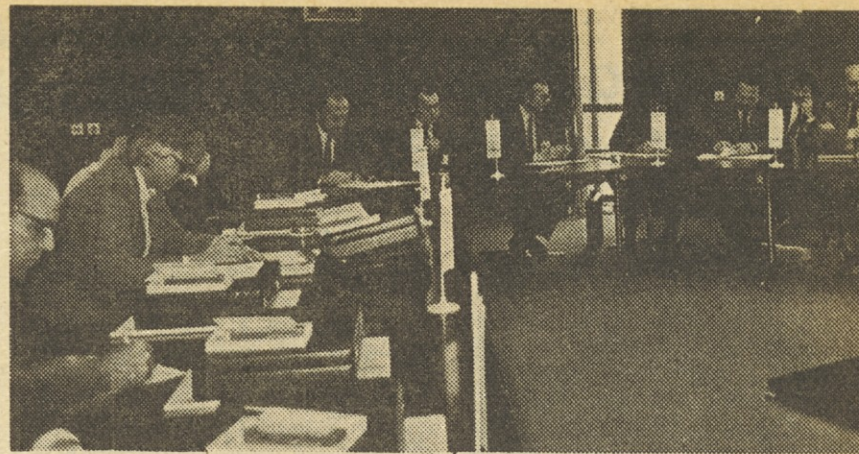

S tiskovne konference.

Delavski svet SOZD Iskra o delu, uspehih in problemih

Poslovanje Iskre v prvih treh četrtletjih, razreševanje problematike v Telematiki, delo na projektu Iskra 2000—McKinsey, razreševanje problematike v Elektrozvezah, onesnaženje reke Krpe pri Semiču s polikloriranimi bifenili in poročilo o delu komisije za uspešne diplomske in magistrske naloge v SOZD Iskra so bile osrednje teme četrtega zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra, ki se je sešel v torek, 25. decembra.

Delavski svet celotne Iskre je na zadnjem letošnjem zasedanju v zvezi s poročilom o poslovanju Iskre v prvih treh četrtletjih ugotovil, da tako proizvodnja, izvoz, zaostajata za načrtovanjem in da so se povečale tudi izgube. Najtežji položaj je vsekakor v delovni organizaciji Telematika. O tem vprašanju in razreševanju nezavidnega položaja je na seji spregovoril v. d. direktorja tega kolektiva Vito Osojnik.

Med osnovne vzroke za nastalo izgubo je uvrstil preširok proizvodni program Telematike, prešibak in prepočasen tehnični razvoj v njej, neusklajen razvoj tehnologije zaradi nezadostnih investicij, vse to pa je vplivalo na težave v proizvodnji in prodaji.

Vito Osojnik je poudaril, da bo morala Telematika letos odšteti zaradi tečajnih razlik in za obresti več kot 4 milijarde dinarjev, prihodnje leto pa se bo ta vsota približala ali celo preseгла 5 milijard. »Brezkompromisna sanacija Telematike terja tudi brezkompromisno podporo,« je poudaril.

Delegate je seznanil tudi z izredno pogumnimi načrti v prihodnjem letu. Pri tem je poudaril, da bo Telematika v letu 1985 namenila vso pozornost povečevanju proizvodnje ter trženju v tujini in na domačem tržišču. Zlasti bodo morali povečati proizvodnjo telefonskih central vrste Metaconta, v programsko-razvojnem področju pa bodo namenili vso pozornost telefonskim centralam sistema Iskra 2000.

Direktor Osojnik je spregovoril tudi o pomoči drugih delovnih organizacij v sestavljeni organizaciji Iskre, ob zaključku pa se je zahvalil vsem delegatom za sodelovanje pri sanaciji Telematike z željo, »da bomo čez leto dni slišali o Telematiki mnogo lepših podatkov«.

Delavski svet je v nadaljevanju sprejel poročilo o delu komisije za družbeno institucionalno propagando v SOZD Iskra, zatem pa je poslušal poročilo in razpravljalo o delu na projektu Iskra 2000—McKinsey. Član KPO SOZD Iskra Zoran Polič je delegatom najprej orisal cilje projekta, njegovo izvajanje in vsebino poročila prve faze projekta. V bogati razpravi je delavski svet poročilo sprejel, v nadaljevanju pa je vso pozornost namenil nadaljnjemu sodelovanju Iskre s to svetovno priznano svetovalsko firmo.

Prva faza projekta je nakazala bistvene slabosti v Iskrinem poslovanju in tudi potrebo po nujnih spremembah, ki bi vodile k večji uspešnosti. Poslovodni odbor SOZD Iskra je zato menil, da je treba nadaljevati delo na projektu, sprva predvsem na upravljalno informacijskem sistemu in politiki trženja. Druga faza bo potekala konkretno v DO Telematika, pri delu pa bodo sodelovali tudi predstavniki domača vseh Iskrinih delovnih organizacij ter izkušnje nato prenesti v svoje kolektive.

Seje delavskega sveta se je udeležil tudi predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič. V zvezi s projektom Iskra 2000—McKinsey je poudaril, da je bila prva faza projekta splošna, pri drugi fazi pa gre že za konkretne korake in za razreševanje problemov, ki jih je nakazala prva faza.

»Znanje svetovalske firme McKinsey je za Iskro samo toliko uporabno, kolikor bomo to znanje znali sami uporabiti. McKinsey nam ne daje nekega recepta, kako naj se dobro poslovno obnašamo, daje nam pa metodo, kako priti do teh receptov. McKinsey ni tisti, ki bo gradil naše odnose, kajti to je naša stvar,« je poudaril predsednik Boris Lasič.

Delegati so na zasedanju pooblastili KPO SOZD Iskra, da nadaljuje dogovarjanje s firmo McKinsey v zvezi s pripravo in izvedbo druge faze projekta.

V nadaljevanju se je delavski svet celotne sestavljene organizacije seznanil z nadaljnjim potekom razreševanja problematike v Elektrozvezah in horjulski Iskri, potrdil nove cene letenja Iskrinega poslovnega leta, obširno pa se je dotaknil tudi problema Iskrine DO Kondenzatorji v Semiču v zvezi z onesnaževanjem reke Krpe s polikloriranimi bifenili. Razprava o tem vprašanju je pokazala, da položaj le ni tako katastrofalen, kot so ga prikazovali nekateri, da pa mu je treba nameniti vso pozornost. Prav zato je delavski svet sklenil dodeliti Iskri v Semiču milijon dinarjev nevračljivih sredstev iz rezervnega sklada SOZD Iskra za kritje škode, ki jo ima ta kolektiv zaradi onesnažene Krpe.

Delegati so tudi menili, da »sedanji primer Semiča« ni v Iskri osameljen in da je »sistem odlaganja odpadkov v Iskri še vedno nedorečen«. Prav zato bo delavski svet celotne—Iskre pozval samoupravne organe po delovnih organizacijah, da v okviru svojih pristojnosti namenijo tudi varstvu okolja vso pozornost.

Lado Drobež

S seje DS SOZD Iskra.

NOVOLETNA TISKOVNA KONFERENCA

Vendar pa vse le ni tako temačno

V torek, 25. t. m. je bila na SOZD Iskra tradicionalna novoletna tiskovna konferenca, ki se je letos udeležilo izredno veliko število predstavnikov sedme sile tako iz Ljubljane in Slovenije kot tudi dopisnikov iz bratskih republik in pokrajin. Potem ko je član KPO SOZD Iskra Miloš Kobe odprl konferenco in predstavil zbranim glavne direktorje Iskrinih proizvodnih delovnih organizacij, je predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič v uvodu obrazložil letošnje delo, uspehe in tudi težave Iskre kot celote, pri čemer je poudaril, da to pot prvič po dolгих letih nismo povsem zadovoljni z letošnjimi doseženimi poslovnimi rezultati SOZD Iskra.

Čeprav kot Iskra predstavljamo 10% celotne slovenske industrije, 20% vseh zaposlenih Jugoslovancev v naši celotni elektronski industriji, ustvarjamo 30% blaga celotne jugoslovanske elektronske industrije in predstavljamo tudi 40% celotnega izvoza jugoslovanske elektronske industrije, se letos prvič srečujemo tudi s sorazmerno visoko vsoto izgub, »je poudaril Lasič in pri tem navedel tudi razmeroma letošnji skromen porast izvoza, ki smo ga bili doslej vajeni izražati kar z dvomestnimi številkami odstotkov. Ob vsem tem pa je vendar opozoril, da lahko pričakujemo v prihodnjem letu malce izboljššan položaj na svetovnem trgu, ki bo zagotovo tudi vplival na boljše poslovanje Iskre, zlasti na območju izvoza v prihodnjem letu.

Še posebej je omenil investicije, ki so bile v Iskri doslej skromne in so tudi po svoje prispevale k zdajšnjim, manj ugodnim rezultatom, vendar je pri tem izrazil upanje, da bo

prihodnje leto boljše, kajti le z večjim investiranjem v sodobno, uvoženo opremo in kadre bomo lahko izboljšali asortiman izdelkov, jih posodobili in s tem seveda tudi uspešneje izvažali tako v tujino kot jih tudi plasirali na domačem tržišču. O tem najzgovorneje priča osem paketov investicij, ki jih je pripravljen financirati IFC z ustreznim uvozom najsodobnejše opreme, tako potrebne prav elektroničarji, ki se kot ena najbolj propulzivnih gospodarskih dejavnosti danes v svetovnem merilu povečuje kar za 20 do 22 odstotkov letno.

Pri tem je opozoril, da nam ustreznih kadrov sicer ne primanjkuje, primanjkuje pa nam sodobna oprema tako za znanstveno raziskovalno delo kot sodobno elektronsko proizvodnjo, brez katere danes ni mogoč niti napredek niti korakanje vstic s časom in seveda s tem povezano izvozno ekspanzijo.

Srečno novo leto 1985!

Zgolj finančna sanacija ne rešuje problemov

Odbor za samoupravni nadzor SOZD Iskra je obravnaval položaj v Tovarni gospodinjstskih aparatov v Retečah in razpravljalo o ukrepih družbenega varstva v tem kolektivu, na dnevnem redu pa je imel tudi poročilo o izvajanju reorganizacije v Elektrozvezah ter o poteku aktivnosti pri pripravi planskih dokumentov SOZD Iskra za prihodnje leto in naslednje srednjeročno obdobje.

Za nastali položaj v TGA v Retečah niso odgovorni delavci v neposredni proizvodnji, pač pa poslovodni organi tega kolektiva, pa tudi samoupravni organi niso zadovoljivo opravili svojega dela.

To je ena od ugotovitev Iskrinega Odbora za samoupravni nadzor, kise je sešel minul petek na zadnjo sejo v tem letu. Člani odbora so po uvodnem poročilu o položaju in sanaciji tovarne v Retečah — podal ga je član KPO SOZD Iskra Zoran Polič — poudarili, da sta sanacija proizvodnega programa in sanacija kadrovskih vprašanj mnogo pomembnejši, gledano dolgoročno, kot pa zgolj finančna sanacija te tovarne. Razpravljalci so tudi menili, da prvi ukrep družbenega varstva ni uspel, saj se je izguba še povečevala, drugi ukrep z uvedbo začasnega kolektivnega poslovodnega organa, ki ga sestavljajo Iskraši, pa je že prinesel določene pozitivne spremembe: tekoča izguba je zaustavljena, potrebni pa bodo seveda dolgoročni sanacijski posegi.

Med vzroke za težak položaj v Retečah so člani odbora uvrstili tudi kadrovske krize v vse delovne organizacije široke potrošnje, glede odgovornosti pa so menili in tudi zahtevali, da jo je treba iskati na več ravneh in ne samo v TGA. Odbor je zato sklenil, da morajo poslovodni—TOZD, DO in SOZD — pospešiti problematiko razreševanja položaja v Tovarni gospodinjstskih aparatov.

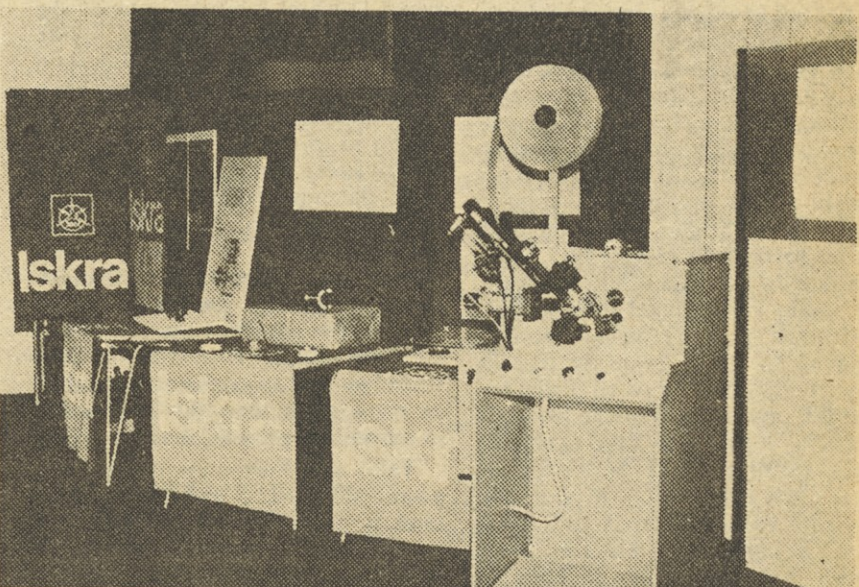
O ukrepih družbenega varstva v reteški Iskri je na seji govoril tudi

pomočnik predsednika KPO SOZD Iskra Pavle Gantar.

V nadaljevanju zasedanja je svetovalac v KPO SOZD Iskra Stane Preskar seznanil člane odbora za samoupravni nadzor z izvajanjem reorganizacije v DO Elektrozveze, dotaknil pa se je tudi položaja v temeljni organizaciji v Horjulu po neuspešnem referendumu o pridružitvi tega kolektiva v Kibernetiko.

Sejo je vodil predsednik odbora Jože Čebela.

LD

Pred dnevi so v novogoriškem Centru usmerjenega izobraževanja zaprli razstavo z naslovom Znanje, delo, napredek. Tako kot prejšnja leta je razstavo tudi letos pripravila občinska raziskovalna skupnost, na njej pa so sodelovale novogoriške delovne organizacije, obrtniki, društva, šole in vrtci. Zelo uspešno se je predstavila tudi Iskra Avtoelektrika, točneje, njena temeljna organizacija, Tovarna delovnih sredstev. Obiskovalci so imeli priložnost videti napravo za vlaganje utorovne izolacije v rotorje zaganjalnikov, ki je plod domačega znanja ter druge eksponate iz področja tehnologije izdelave avtoelektričnih delov. Razstava je na najlepši način prikazala vse raziskovalno, inventivno in ustvarjalno delo v občini in tako omogočila, da bosta imela znanje in delo tudi v bodoče še poglavitejšo vlogo.

Bralcem sporočamo, da bo prva številka „Iskre“ v letu 1985

izšla 12. januarja

Slaba organiziranost začetek vseh težav

Pod predsedstvom Avguština Ciuhe je bila v ponedeljek, 24. t. m. sedma seja predsedstva koordinacijskega odbora sindikata SOZD Iskra, na kateri je bila v ospredju informacija o trenutnem stanju v naši delovni organizaciji Široka potrošnja.

Glavni direktor DO Široka potrošnja Miro Krek je zelo podrobno, kritično in stvarno predstavil trenutno stanje v njihovi DO, ki naj bi imela ob koncu leta za kakih 50 starih milijard dinarjev izgube. Vzroke za nastalo izgubo je osvetlil z dveh vidikov: s poslovnega vidika in samoupravne družbene organiziranosti same DO. Po njegovem so glavni vzroki izgube v naslednjem: dispariteta v cenah in da Široka potrošnja ustvarja svoj dohodek pretežno na tržišču. Na dispariteto cen so

K razpravi o tej problematiki se je oglasil tudi predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič, ki je na začetku ugotovil, da je prav organiziranost največkrat tista, ki prva začenja povzročati težave. Slaba notranja organiziranost je bila doslej še vedno eden izmed osnovnih razlogov vseh težav in izgub. Poudaril je, da mora biti in tudi je delovna organizacija tista, ki je nosilka celotne aktivnosti. Glede izgub pa je dejal, da pričakujemo letos v Iskri za okrog 300 starih milijard dinarjev izgub, ki jih bo seveda treba pokriti. Vendar v sami Iskri jih s sistemom solidarnosti ni mogoče v celoti pokriti, zato bodo potrebne še druge akcije, ki že tečejo, od občine do republike in bank, da bi razrešili te probleme in delavcem Iskre zagotovili delo in socialno varnost.

Predsedstvo je o tej točki sklenilo, da sprejema informacijo o problematiki DO Široka potrošnja na znanje in podpira vsa prizadevanja, usmerjena k razrešitvi zgoraj omenjenih in obravnavanih problemov.

V nadaljevanju se je predsedstvo brez razprave sprejelo predloge in spremembe v vsebinski in oblikovni zasnovi glasila Iskre, ki jih je zgoščeno podal Miloš Pavlica.

V nadaljevanju se je stekla beseda o pripravi na sejo delavskega sveta SOZD (o njej poročamo posebej), ob koncu pa so spregovorili še o poteku sprejemanja branžnega sporazuma elektrokovinske industrije Slovenije, ki naj bi ga po planu sprejeli že do konca tega leta, a ga bodo v Iskri sprejeli januarja prihodnjega leta. Bolj kritično pa so spregovorili o sprejemanju sozdovskega sporazuma o minulem delu, ki naj bi ga v celotni Iskri sprejeli v prvi četrtini prihodnjega leta. Ob tem so izrekli kritiko vsem tistim, in teh je v Iskri kar tri četrtine, ki omenjenega sporazuma niso sprejeli v dogovorjenih rokih pa čeprav je treba priznati, da so pri tolmačenju tega sporazuma vsekakor precejšnje težave, saj je njegova vsebina celo za strokovnjake težavna in zahtevna.

Ob koncu so sklenili, naj bi se predsedstvo na svoji prihodnji seji sestalo v kaki Iskri delovni organizaciji in zato so se dogovorili, naj bi bila prihodnja seja predsedstva v DO Telematiki v Kranju.

D. Ž.

strategije in ne narobe. Zlasti bi bilo nesprejemljivo, če bi bil plan izdelan tako, da bi bilo v njem sedanje stanje brez sprememb podaljšano v bodočnost.

Nadalje je kolegij sprejel oceno izpolnjevanja plana RR dejavnosti in strateških razvojnih programov za srednjeročno obdobje 1981—1985. Iskra se postopno in zanesljivo preobraža v smeri, ki je bila dogovorjena v njenem srednjeročnem planu in v dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za isto obdobje, tj. v proizvodnjo večjega deleža investicijske opreme profesionalnega značaja, ki jo nudi v kompleksnih sistemih in inženiringih.

V tem smislu je Iskra med drugim izoblikovala z drugimi organizacijami skupni program razvoja in proizvodnje enotnega računalniškega sistema v Sloveniji. Še večji razmah zavira neustrezna organiziranost Iskre, ki med drugim n.p.r. ne sili tržne funkcije posameznih OZD v generiranje in posredovanje informacij in idej razvoju in proizvodnji o tržnih potrebah, ravno na področju kompleksnih sistemov. Spoznanje, da je za proizvodnjo na tako propulzivnih področjih, kot jih ima v programu Iskra, znanje najpomembnejši proizvodni faktor, se uveljavlja v vseh strukturah Iskre.

Kljub temu rast realnih vlaganj v RRD že nekaj let stagnira. Tudi vlaganja v strateške razvojne programe, ki imajo sorazmerno velik integrativen značaj, niso dosegla v samoupravnem sporazumu o temeljnih petletnega plana dogovorjene višine. Pri precejšnjem delu RR nalog je očitno premalo stroga selekcija nalog, oziroma premajhna koncentracija RR kadrov na manjšem številu res pomembnih nalog. Zato je čas razvoja novih izdelkov pri nas predlog. Kljub temu je bilo v pretečenem obdobju 1981 — 1985 razvitih in prenešenih v proizvodnjo precej novih izdelkov, oz. tehnologij. Nekaj najpomembnejših dosežkov je bilo naštetih poimensko. Ponovno je bilo ugotovljeno, da je počasnost razvoja izdelkov in tehnologiji v vedno večji meri krivo tudi premajhno investiranje, predvsem v avtomatizirano razvojno, proizvodno, kontrolno in testno opremo.

Ko je kolegij razpravljal o predvidevanjih in predlogih za RR in inovacijsko dejavnost v srednjeročnem obdobju 1986 — 1990, se je strinjal, da elektronika postaja v svetu priznana kot infrastruktura vsega gospodarstva. Posebno mikroelektronika in računalništvo postajata ne nadomestljivi sestavini vseh njegovih vej. Na trgu so praviloma uspešnejši ponudniki kompleksnih sistemov z velikim deležem vgrajenega znanja. Z njimi bo morala Iskra tudi v bodoče tekmovali, za to pa se bo morala učinkoviteje organizirati.

Koncentrirana področja kompleksnih in drugih izdelkov Iskrine proizvodnje bodo: komunikacijska informatika, akcijska informatika, zahtevni izdelki splošne rabe in sestavni deli. Za ta področja kot zasnovano bodočih reprodukcij podsystemov Iskre je treba zagotoviti koordiniranje na nivoju SOZD, dokler taka organiziranost ne bo formalno konstituirana.

V okviru teh bo potekala RR in inovacijska dejavnost zlasti na naslednjih strateških razvojnih programih SOZD Iskra: mikroelektronika, sestavine računalniških sistemov, integrirani telekomunikacijski sistemi, kibernetski sistemi, zahtevni izdelki splošne rabe, profesionalni elektronski in elektromehanski elementi in skupne tehnološke osnove.

Uvedba izdelkov, skupin izdelkov oz. tehnologij, ki jih je kolegij opredelil, v proizvodnjo in na trg, bo pomenila velik korak v prestrukturiranju ponudbe Iskre. Napredek pa bo terjal določene kadrovske, finančne in organizacijske napore, ki jih je kolegij obširno očrtal. Da bi ohranili in izboljšali svoj izvoz moramo svojo ponudbo stalno inovirati ter se zato tudi po vlaganjih v RRD bolj približati inozemski konkurenci.

Na koncu srednjeročnega obdobja 1986 — 1990 bomo morali letno vložiti v RRD vsaj nekaj nad 5% celotnega prihodka tekočega leta. Za postopno prestrukturiranje bo treba skupno izvajati nakazane strateške razvojne programe, tako infrastrukturne sredstva, tako da bomo na koncu srednjeročnega združili letno 12%

S solidarnostjo iz izgub

OBČINSKI KOMITE ZKS KRANJ PODPIRA PREDLOG, PO KATEREM BO DEL 2,6 MILIJARDE IZGUBE ISKRE TELEMATIKE V TEM LETU POLEG SOZDA ISKRE POMAGALO POKRITI TUDI KRANJSKO GOSPODARSTVO

Bled — Na razširjeni dvodnevni seji občinskega komiteja ZKS Kranj so poleg uveljavljanja sklepov 13. seje CK ZKJ posvetili posebno pozornost osnutkom dokumentov, ki so prav zdaj v javni razpravi — kot sta osnutek resolucije za prihodnje leto ter smernice za družbeni plan občine Kranj za prihodnje srednjeročno obdobje, ter združevanju dela in sredstev v občini Kranj.

Sredi decembra razpravljati o devetmesečnih rezultatih gospodarjenja v tem letu, bi bilo vsekakor dokaj zapoznela zadeva, če ne bi bilo kranjsko gospodarstvo zaradi slabih poslovnih rezultatov, na katere vpliva težak gospodarski položaj Iskre Telematike, prav zdaj nekaj izjemnega. Zato so se v razpravi člani občinskega komiteja manj ustavljali ob sicer zgovornih pokazateljih slabe gospodarske rasti v tem letu, ter se bolj opredeljevali glede reševanja ekonomskih težav Iskre Telematike. Za zmanjšanje oziroma odpravo izgube namreč zdaj obstaja recept, ki naj bi predvsem preprečil v prihodnjem letu to, da bi v Iskri Telematiki morali pristati na zajamčenih osebnih dohodkih. Del sedanjih izgub, ob koncu leta je ocenjena na 2,6 milijarde novih din, naj bi pokrili iz sredstev sozda Iskre, del sredstev pa naj bi združilo kranjsko združeno delo, in sicer tako, da bi odstopilo sredstva, ki jih namenja republiškem skladu rezervnih sredstev.

Seveda bi z vključevanjem kranjskega gospodarstva in širše družbenopolitične skupnosti v odpravljanje visoke izgube Iskre Telematike pomenilo le zagotavljanje socialne varnosti delavcem. Kljub nekaterim ostrim tonom v razpravi, ki so še enkrat pogreli zdaj že znane vzroke in tudi subjektivne težave, ki so tudi deloma zakrivila sedanjí nezadovoljivi položaj enega od kranjskih stebrov gospodarstva — vsaj doslej je bilo tako — pa je komite sklenil, da bo Zveza komunistov podprla predlagani načrt sanacije izgube. Ne bi pa smeli biti nepripravljeni tudi na možne nadaljnje kritike iz drugih delovnih organizacij, saj so ponekod predloge za takšno urejevanje izgub že prejeli. Ob tem so člani komiteja ZKS Kranj še poudarili, da bi sedanja izpričana solidarnost kranjskega gospodarstva s težavami Iskre Telematike lahko bila tudi strategija obnašanja v prihodnje, če bi se v tako hudih zagatah znašla še katera druga delovna organizacija. Na drugačne rešitve kot na združevanje pomoči v takih primerih pač ne bi mogli pristajati, še posebej ne, ker bi se drugačen način veliko bolj odrazil v družbenoekonomskem položaju kranjske občine kot pa se sedaj.

Pokrivanje izgub Iskre Telematike pa je seveda le ena stran kislega jabolka, v katerega bo treba zagristi. Preostane pač še enako težaven — če ne še bolj — problem stabiliziranja proizvodnje. Že ta teden naj bi bil dokončan gospodarski načrt za prihodnje leto skupaj z ukrepi za nemoteno proizvodnjo. V naslednjem mesecu pa naj bi v Iskri Telematiki dokončali celovit sanacijski program. Prav ti programi, ki naj bi pomenili lastne ekonomske rešitve iz sedanjih težav, pa bodo morali biti predstavljeni tudi kranjskemu združenemu delu, ki bo po svojih sposobnostih sodelovalo pri odpravi sedanjih finančnih težav Iskre Telematike.

celotnih vlaganj v RRD ali 2,2% od dohodka.

Nato je kolegij uskladił pripombe na predlog za usmeritev združenih sredstev za strateške razvojne programe (SRP) v letu 1985.

Kolegij je, na zahtevo odbora za razvojni program in raziskovalno dejavnost SOZD Iskra in nekaterih programskih svetov, obravnaval osnutek enotne metodologije za

selekcijo prijavljenih RR nalog SRP in s tem povezanih podatkov, ki naj bi jih podal vsak prijavitelj, da bi uvedli strožjo selekcijo že v letu 1985, predvsem glede na strateški pomen za SOZD.

Kolegij je na koncu sprejel sklep, da je treba v Iskri popisati vse uporabljane nevarne tehnologije in snovi.

Vladimir Ileršič

PODROČNI KOLEGIJ ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST

Koncept razvojno-inovacijske usmeritve Iskre do leta 1990

V sredo, 19. decembra se je sestel v prostorih Iskre — DO Avtomatika področni kolegij za raziskovalno dejavnost SOZD Iskra, ki je na svoji 2. seji pod vodstvom v. d. člana KPO SOZD Iskra Rada Faleskinija sprejel vrsto predlogov.

Kolegij je najprej obravnaval poročilo o problematiki raziskovalno razvojne dejavnosti v DO Avtomatika, s posebnim oziroma na problematiko priprave planskih dokumentov in na pričakovane učinke družnega delovanja v SOZD Iskra, ki ga je v smislu sklepa prejšnje seje kolegija podal Bruno Stiglic, član kolegijskega poslovnega organa DO Avtomatika. Za poročila je bilo razvidno, da imajo sorazmerno dobro organiziranost v raziskovalno razvojno dejavnosti, ki jo bodo še nadalje izboljševali, delavci pa so doslej namenili precejšnja sredstva zanj. Iz poročila je bilo prav tako razvidno, da so rezultati RRD spodbudni, saj so si s tem zagotovili ne le povečano socialno varnost, ampak tudi nekaj novih programov, s katerimi bodo lahko navezali širše in trdnjše sodelovanje kot doslej z drugimi delovnimi organizacijami v Iskri. Seveda tudi problemov ne manjka, verjetno najtežji pa so pomanjkanje usposobljenih kadrov za te nove naloge in denarja za te naložbe. Zaradi lažjega navezovanja sodelovanja med DO je bilo domnenjeno, da se bo

kolegij sestel k prihodnji seji v prostorih Iskre DO Center za elektrooptiko, kjer bodo pripravili januarja 1985 istovrstno poročilo za obravnavo na tem kolegiju.

Nato je kolegij, na zahtevo zapisne komisije delavskega sveta SOZD za sprejem kandidata, obravnaval koncept razvojno inovacijske usmeritve Iskre do leta 1990. Koncept je pripravil Rado Faleskinij na zahtevo delavskega sveta SOZD, kot kandidat za člana KPO SOZD za razvoj in inovacije. V metodološko zasnovanem konceptu zastopa stališče, da mora Iskra tudi v bodoče ohraniti sedanjo razvojno inovacijsko usmeritev, ki temelji na nekaterih trajnejših strateških usmeritvah Iskre, le-te pa bo potrebno dopolniti še z novimi, ki so posledica vplivov okolja. Pred tem bi bilo smiselno izdelati problemske analize za razvojni, inovacijski, proizvodni in tehnološki presek Iskre.

Tako opredeljena strategija mora podati sliko Iskre, kakršna naj postane, tj. moralo bi biti omogočeno z inovacijami na dominantnih strateških tržnih segmentih najpozneje v dveh letih poboljšati izvozno, dohodkovno in akumulacijsko sposobnost Iskre. Vse to pa bi omogočile šele določene spremembe, ki jih v konceptu podrobneje našteva in utemeljuje; med drugimi je tudi zahteva, da bi moral biti dolgoročni plan Iskre do leta 2000 izdelan v okviru zastavljene

Podrobneje o projektu McKinsey

Pretekli četrtek, 20. 12. je bila v poslovnih stolpnici v Ljubljani seja, ki so se je udeležili člani kolegija sekretarjev SOZD Iskra in člani kolegija za organizacijo in informatiko SOZD Iskra. Glavna tema seje je zajemala prezentacijo zaključnega poročila Iskra 2000—Mc Kinsey.

Poročilo je pripravil Marjan Tr-ojar, IPO DO Zorin in član usklajevalne komisije na tem projektu. Zaradi časovno omejene prezentacije so bili člani usmerjeni k podrobnejšemu pregledu gradiva, ki ga lahko po potrebi dobe v delovnih organizacijah ali pa v TOZD INDOK ter ga tako lahko podrobneje pregledajo in preučijo.

Sicer pa so na seji obravnavali še gradivo za sejo DS SOZD Iskra —

poročal je Jasto Marcon, ter poslušali poročilo o poteku referenduma za sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela v SOZD Iskra. Poročevalci so bili sekretarji DO.

Pregled je pokazal, kako potekajo sprejemanja teh dokumentov po DO — četudi je bilo dogovorjeno, da bi morali biti dokumenti sprejeti v zadnjem kvartalu tega leta, so se nekatere DO vendar odločile za sprejemanje v naslednjem kvartalu.

Objektivnih razlogov za tak odlog je bilo naštetih precej in zato so se sekretarji tudi strinjali, naj bi dokončno poročali na naslednji seji delavskega sveta SOZD Iskra.

Za ta termin pa so poudarili polno odgovornost prisotnih, da bo dogovorjeni rok spoštovan.

mak

ISKRA KIBERNETIKA KRANJ Povečano kolektivno zavarovanje

V delovnih organizacijah Iskre v Kranju ima kolektivno nezgodno zavarovanje že dolgo tradicijo. Dosedanja zavarovalna vsota 16,- din je omogočala nizke zavarovalne premije, zato so predvsem delavci ob nezgodnih primerih želeli povišati premije, da bi dobili večje zavarovalne vsote. Doslej so bili nezgodno zavarovani vsi delavci.

Novo predlagana zavarovalna vsota znaša 80,- din, od tega se plača iz sredstev sklada skupne porabe 20,- din, 60,-

din pa plačajo delavci zavarovalnici. Zavarovalne vsote po novem letu bodo 125.500,- za nezgodno smrt, 251.000,- za trajno invalidnost in 125,50 din dnevne odškodnine za čas bolniškega izostanka. Zavarovanje se nanaša na vse nezgodne primere, izključene so samo nezgode, ki nastanejo zaradi vinjenosti in vožnje brez voznškega dovoljenja.

Spremenjen obseg zavarovanja pomeni za vse zaposlene večjo socialno varnost.

Nace Pavlin

Zaslužno priznanje občine Škofja Loka

Na skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora skupščine občine Škofja Loka so med drugim sprejeli tudi sklep o podelitvi priznanj te občine za leto 1984. Eden od nagrajencev, ki si je z nesebičnim ljubiteljskim delom na področju kulture tudi zaslužil priznanje, je naš sodelavec iz Iskrine Tovarne elektromotorjev in gospodinjskih aparatov iz Železnikov MARJAN PETERNELJ.

Obrazložitev pove veliko, še več pa vedo o njem povedati njegovi sodelavci: tovariša, ki mu nikoli ni žal časa za delo v kateri od kulturnih skupin, ki vedno nesebično priskoči na pomoč kljub zahtevnim in obremenjujočim delovnim zadolžitvam, poznajo vsi. In kako je utemeljen sklep o podelitvi priznanja občine Škofja Loka za letošnje leto?

»Marjan Peternelj je že zelo zgodaj začel z aktivnim delom v svoji krajevni skupnosti, predvsem pa v kulturno-umetniškem društvu Sorica. Stalna dejavnost v okviru te organizacije mu je dala bogate izkušnje za prenašanje spoznanj tudi v širšo skupnost. Z ustanovitvijo komisije za kulturno de-

javnost v TOZD Elektromotorji Železniki je imel kot predsednik komisije in koordinator zasluge, da so v temeljni organizaciji pred šestimi leti začele: likovna skupina, fotoklub, literarno recitatorska skupina in mešani pevski zbor Iskra. Posebno velik je njegov prispevek pri dejavnosti literarno recitatorske skupine, ki je bila večkrat jedro proslav in prireditev, ki so imele širši pomen za Selško dolino. Nič manjša pa ni bila njegova vloga pri ustanovitvi in delovanju mešanega pevskega zbora Iskra.

Stalno delovanje v okviru kulturne dejavnosti, kakor tudi širše angažiranje, pa mu je dajalo vedno nove teme za pisanje v tovarniško in tudi druga glasila. Marjan Peternelj je bil pobudnik domača vseh kulturnih aktivnosti v temeljni organizaciji, recitator, literat, organizator in aktiven vedno na vseh področjih tako v svoji temeljni organizaciji kot v krajevni skupnosti Sorica, kjer ima med drugimi tudi zasluge za postavitve spomenika Ivanu Groharju.

K obrazložitvi ni več kaj dodati, zato mu v imenu vseh sodelavcev priskrbeno čestitamo za zares zaslužno priznanje!

Stane Fleischman

S 5. SEJE DO IEZE

Proizvodni plan dosežen že v novembru

Na zadnji letošnji seji delavskega sveta so se delegati lotili dela na podlagi obsežnega dnevnega reda. Naj na kratko povzamemo nekaj obravnavanih tem in sklepov.

V začetku so spregovorili o neizpolnjevanju prevzetih obveznosti tistih delegatov, ki s svojo odsotnostjo onemogočajo delo drugih. Prisotni so se zavzeli, da je treba vztrajati na ugotavljanju odgovornosti vsakega delegata DS, ki se ne udeleži seje, za kar bi moral skrbeti sindikat znotraj temeljnih organizacij.

Igor Plestenjak, predsednik Komisije za usklajevanje pri pripravi SaS je poročal, da je komisija pregledala besedilo osnutka Samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih delitve sredstev za OD in skupno porabo DO ter SaS o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD na podlagi minulega dela v SOZD in ga predlagala za javno obravnavo. Delavski svet je sklenil, da se razpiše referendum za 8. januar 1985. Prav tako so potrdili člane komisije, ki bo pristojna za ugotavljanje izidov referenduma. Določili so tudi novi rokovnik priprav razprave in sprejema SaS o združitvi v DO in SaS o skupnih osnovah razporejanja čistega dohodka v DO. S tem v zvezi so zadovolžili vse odgovorne, poslovodne in strokovne strukture, da izpeljejo svoje zadolžitve do predvidenih terminov.

O poslovanju DO IEZE v zadnjih 10 mesecih je delegate seznanil Ivan Gerič. Proizvodnja v tem obdobju je znašala 2,865 milijard, oziroma 91% planirane in je v primerjavi z lanskoletno višja za 36%. Najnižje doseganje plana so beležile TOZD Industrijska elektronika (zaradi izpada naročil) in TOZD Keramika (še nerazčiščeni odnosi s TOZD Keko). Kot kažejo kazalci za mesec november, pa so rezultati že precej boljši, na ravni DO je bila zabeležena 100% uresničitev plana. Celotni prihodek v 10 mesecih je narasel na 7,324 milijard ali 99% plana, indeks rasti pa je 185 in ga pogojujejo predvsem spremembe tečaja valut, povečanje cen, delno pa tudi povečanje proizvodnje. Podatki o konvertibilnem izvozu (6,923 milijonov \$) in konvertibilnem uvozu (4,061 milijonov \$) pričajo, da še vedno ne pokrivajo uvoza z izvozom. Struktura porabe materiala tudi ni preveč ugodna, saj je celih 48% surovin treba uvažati, ne nazadnje tudi zaradi izrednega poslabšanja kakovosti domačih materialov. Problemi v poslovanju se pojavljajo tudi v zvezi

z zalogami. Strokovne službe so ugotovile, da surovine in reprodukcijski material stojijo na zalogi v povprečju 64 dni, kar je za 59% dlje kot leto poprej. Zastoji sprožijo seveda neugodne posledice, nujno je najemanje kreditov, stroški z obrestmi so že izredno veliki. Še slabše je stanje zalog gotovih izdelkov, ki jih iz različnih vzrokov ne pošljejo kupcem. Poročevalec je nakazal smeri razreševanja te problematike v smislu temeljite analize stanja in ukrepov, ki bi zagotovili boljšo koordinacijo proizvodnje. Miodrag Stapski je ob tem dodal, da se je v DSSS izoblikovala posebna strokovna služba, ki se analitično ukvarja z najbolj perečimi problemi in tudi išče ustrezne rešitve.

Zoltan Zemljič, vodja službe kakovosti je kot najpomembnejšo značilnost letošnjega stanja na področju kakovosti v DO poudaril razveseljive rezultate v primerjavi z letom 1983, kljub temu da se proti koncu leta nekoliko slabšajo. Šibka točka pa je še vedno kakovost v procesu, ki je ne obvladujemo popolnoma. Stopnji izmeta in reklamacij se zadovoljivo nižata, tako na domačem kot na tujem trgu. Po predvidevanjih bi se bilo mogoče v naslednjih dveh do treh letih približati zastavljenim ciljem, to je svetovnim trendom na tem področju.

Delegat odbora za gospodarjenje je informiral prisotne o poteku javne razprave o osnutku plana DO IEZE za leto 1985, katere trajanje je bilo predvideno do 20. 12. 1984. Delegati so zadovolžili strokovne službe, da na prihodnjem zasedanju podrobneje obvestijo delavski svet o rezultatih razprave.

O poteku razreševanja nesoglasij, ki se že dalj časa pojavljajo v odnosih med TOZD Keramiko in TOZD Keko, je spregovoril predsednik KPO Marjan Henigman, ki je v tem primeru ponudil pomoč in se obvezal, da najde rešitev v najkrajšem možnem roku. Vodstvi obeh TOZD sta se zedinili, da se bosta podredili sklepom vodstva DO. Težave, ki se pojavljajo ob medsebojnem prenosu osnovnih sredstev, surovin, polizdelkov in naročil si prizadevajo razvozlati ustrezne strokovne službe, ki naj bi skrbale, da se ta prenos vrši v skladu s sprejetim rokovnikom. Delavski svet pa je s sklepom zadolžil vodstvo DO, da odgovornim določi naloge in da o njihovi izpeljavi na naslednjem sestanku obvesti delegate delavskega sveta.

V razpravi o spremembi naziva delovne organizacije glede na osnutek Pravilnika o ureditvi

Iskrin nastop na mednarodnem sejmu Electronica '84

Na 11. mednarodnem sejmu Electronica, ki je bil od 13. do 17. novembra v Muenchnu, je letos sodelovalo okrog 2.200 razstavljalcev iz 31 držav — Jugoslavijo je zastopala Iskra

Sejem elektronike v Muenchnu je organiziran vsako drugo leto.

Namenjen je predvsem komponentam in elektronskim sestavnim delom, konektorjem in povezavam. Del sejma je namenjen tudi kontrolnim napravam in laborato-

rijski opremi. Največ razstavnega prostora so zavzele znane firme kot so Motorola, Silicon, Texas Instruments. Med razstavljalci je bilo kar 852 firm iz ZRN, 45 iz Francije, 36 iz Švice, 17 iz Italije, 12 iz Japonske, 11 iz Velike Britanije, 8 iz ZDA itd.

V času sejma je bilo tudi več strokovnih srečanj. Omeniti velja simpozij o kakovosti na področju elektronike in 11. mednarodnih kongres o mikroelektroniki, ki je letos potekal pod geslom »mikroelektronika — ključ za jutrišnje izdelke«.

Pogled na naš razstveni prostor.

Mednarodni sejmi — priložnost za prodor na tuje trge.

skupnega razpoznavnega sistema Iskre, ki ga je DS SOZD Iskra dal v javno obravnavo dne 29. 9. 1984 je Miodrag Stapski, kot vodja DSSS, podal stališče o načelnem soglasju glede predlaganih sprememb, vendar pa ob določenih pogojih.

I. S.

PRED NOVIM REFERENDUMOM V HORJULU

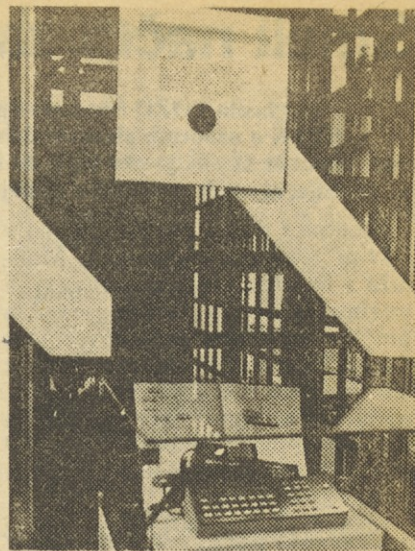
Po neuspešnem referendumu, na katerem so se v Kibernetiki pred dnevi izrekli proti pridružitvi Tovarne elektronskih instrumentov iz Horjula k njihovim delovnim organizacijam, se bodo horjulski Iskraši v sredo, 26. decembra ponovno odločali o svoji prihodnosti — tokrat o tem, ali bodo še naprej ostali v bodoči enoviti delovni organizaciji namenske proizvodnje, ali pa bodo tudi sami postali enovita delovna organizacija, katere cilj pa bo, da glede na proizvodni program postane z leti član tiste Iskrine programske celote, ki bo imela najbolj soroden program.

Iskraše v Horjulu smo obiskali minuli teden ter se udeležili vseh treh zborov. Na njih je direktor temeljne organizacije Matjaž Traven orisal možnosti tovarne v Horjulu, in sicer v obeh primerih, v prvem, če se bodo na referendumu odločili za enovito delovno organizacijo Merilna elektronika in v drugem, če bo prevladalo mnenje, da je prihodnost tovarne v Namenski proizvodnji.

Vseh treh zborov se je udeležil tudi svetovalec v KPO SOZD Iskra Stane Preskar.

O rezultatih referenduma — redakcija te številke našega tednika smo zaključili še preden je bil znan izid glasovanja — bomo obširneje pisali v prvi, novoletni številki »Iskre«.

LD

Telematika je prikazala uporabo čipov.

izdelkov. »Zato smo začeli s prodajo po regijah s pogodbenimi partnerji, ki obdelujejo manjše in srednje kupce. Naše največje in tradicionalne kupce pa obdelujemo direktno. Odziv je dober in lahko pričakujemo velik uspeh«, je povedal J. Trkman.

Dober posel se obeta tudi pri prodaji relejev, ki jih izdeluje DO Iskra Avtomatika. Pred meseci so bili

Sejemski vrvež v Münchnu.

začeti pogovori s firmo Siemens, v kratkem lahko pričakujemo sklenitev komercialnih pogodb o večletnem sodelovanju pri prodaji relejev TRM. Veliko je tudi že zanimanje za novorazviti tip releja TRK 22 in nekatere druge vrste.

Omeniti je treba tudi zelo aktivno sodelovanje Iskrinih delavcev, ki sodelujejo pri izvozu naših izdelkov v

Avtomatika je prvič priredila demonstracijo svojih relejev.

Na razstavnem prostoru ljubljanske Iskre smo srečali Janeza Trkmana, vodjo izvoza elementov v ZRN. Prosili smo ga za kratko informacijo o letošnjem nastopu Iskre na Electronici. Povedal je, da svoje izdelke razstavlja DO IEZE, Kondenzatorji, Mikroelektronika, Telematika, Avtomatika in Zmaj.

Obiskovalci so pokazali največje zanimanje za naše ferite, potenciometre, tiskana vezja, časovne releje TRM in drugo. Predstavitev je bila letos boljša, saj so znali pritegniti obiskovalce. Prvič je bila na Electronici predstavljena tehnična keramika.

Janez Trkman je izrazil zaskrbljenost glede prodaje naših izdelkov v prihodnje. Doslej smo namreč prodajali neposredno večjim kupcem (Grundig, SABA, Telefunken idr.). Francoski Thomson je prevzel firme Telefunken, SABA, Nordmende in Dual, nizozemski Philips pa z 51 odstotki Grundig. Philips in Thomson sta velika proizvajalca elementov, zato nam te spremembe lahko kaj hitro povzročijo padec prodaje naših

Skandinavijo, ZRN itd., predvsem pa strokovnjake iz delovnih organizacij Avtomatika, IEZE, Mikroelektronika, Telematika ter iz Iskre Stuttgart, ki so na sejmu nenehno skrbeli za uspešno predstavitev naših komponent in izdelkov.

Letošnji 11. mednarodni sejem Electronica v Muenchnu je bil vsekakor zanimiv in vreden ogleda. Seveda pa ne gre pozabiti, da ob obisku tega in drugih strokovnih sejmov v tujini vse bolj spoznavamo naš zaostanek na področju elektronike in drugih panog. Kaj lahko storimo? Prav gotovo se moramo znati dobro organizirati, zagotoviti potrebne kapacitete za ustvarjalno delo v razvojno-raziskovalni dejavnosti in primerno nagrajevanje naših strokovnjakov. Ena izmed velikih pomanjkljivosti, ki jo kaže odpraviti, je tudi slaba obveščenost RR dejavnosti. Dokler pa razvojnih nalog in novih projektov ne bomo izpolnjevali v zastavljenih rokih, tudi na tujih sejmih ne bomo bolj zanimivi.

Alojz Boc

Smeli načrti za prihodnje leto

Iz glasila TOZD Montaža Spodnja Idrija povzemamo sestavek NADE BEVK o osnovnih planskih določilih temeljne organizacije za prihodnje leto. Iz števil je razvidno, da v Idriji pripravljajo odločen »naskok« na cilje, ki so jih opredelili v srednjeročnih planskih dokumentih.

Smernice plana proizvodnje so v Iskri temeljni organizaciji Montaža v Spodnji Idriji že obravnavali na zborih delavcev, zato ne gre več za predvidene, temveč že za obvezujoče naloge. Plan proizvodnje za prihodnje leto predvideva skupno 5.131 milijona elektromotorjev, kar predstavlja 8% več od plana za letošnje leto, od predvidene realizacije letošnjega leta pa kar za 42% več.

Najbolj bodo povečali proizvodnjo kolektorskih (104%) in kondenzatorskih motorjev (100%); asinhronskih elektromotorjev nameravajo izdelati za 66% več, črpalk za 33%, kompresorskih motorjev za 11% več. V planu proizvodnje za prihodnje leto pa ni več ventilatorjev in motorjev z zunanjim rotorjem.

Od celotne proizvodnje nameravajo kar 2,95 milijona motorjev prodati na tuja tržišča (57,5% fizičnega obsega proizvodnje) in zanje iztržiti 13,3 milijone dolarjev; istočasno pla-

nirajo, da bodo za uvoz porabili vsega 6,65 milijona dolarjev.

Tako optimistične proizvodne in prodajne cilje nameravajo doseči s 35% povečanjem števila zaposlenih; konec prihodnjega leta naj bi kolektiv Montaže štel že 1002 delavca.

Tako pogumno postavljenih ciljev pa brez vlaganj seveda ni mogoče doseči. Idrijski Iskraši so v investicijski načrt za prihodnje leto vključili najnujnejše naložbe, ki pa vseeno niso majhne. Za 1,21 milijard dinarjev bodo povečali vrednost osnovnih sredstev z nakupi opreme za štančanje lamel za kompresorske motorje, nabaviti nameravajo linijo za proizvodnjo statorjev, usposobili bodo orodjarno za vzdrževanje orodij, v načrtu investicij je tudi oprema za obdelavo rotorjev kompresorskega motorja, podaljšek obstoječe proizvodne hale in aneksa, lotili pa se bodo tudi izgradnje visokoregalnega skladišča.

Nada Bevk

Zapis o sindikalni aktivnosti

Iz poročila predsedstva KO OO Zveze sindikatov Slovenije Delovne organizacije Kondenzatorji iz Semiča povzemamo, da so pri pregledu uresničevanja nalog v tem mandatsnem obdobju ugotovili, da so nekatere naložene naloge opravili več ali manj uspešno, precej nalog pa je ostalo nedokončanih ali celo neobdelanih.

Tako bi težišče njihove aktivnosti še vedno ostalo pri nalogah, ki sta jih opredelila 10. kongres slovenskih sindikatov in 9. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije ter seveda tudi pri nalogah in zaključkih republiškega sveta zveze sindikatov, delovnih usmeritvah občinskega sveta ZSS, delovnih usmeritvah programa dela koordinacijskega odbora sindikata SOZD Iskra, uresničevanju nalog OO zveze sindikatov po temeljnih sredinah glede na sprotno prilaganje potrebam aktivnosti v posameznih sredinah ali pa na ravni celotne semiške DO.

Letne seje potekajo v času razprav o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ, ki govore o uresničevanju vodilne vloge ZK ter krepitve njene idejne in akcijske enotnosti. V okviru teh razprav morajo tudi v semiških sindikalnih organizacijah temeljito oceniti uresničevanje svoje ustavne vloge in funkcije, akcijske učinkovitosti in mobilizacijske sposobnosti za reševanje nakopičenih družbenih problemov. Je pa tudi zdaj čas priprav in sprejemanja letnih in srednjeročnih dokumentov, kjer so osnovne organizacije sindikata nosilci družbenopolitične aktivnosti.

Zato morajo osnovne organizacije sindikata tej aktivnosti posvetiti še posebno pozornost in poudarek že pri nastajanju planskih dokumentov in še posebej vodenju razprav v temeljni in okoljih.

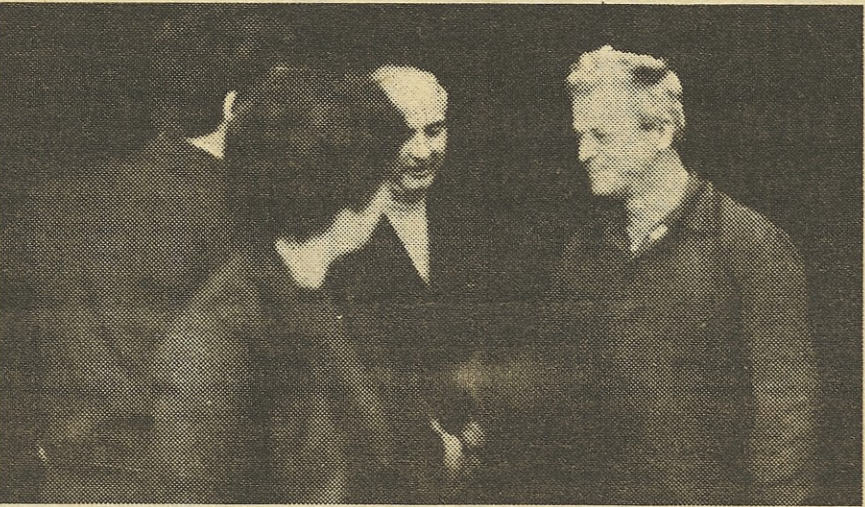
Tako se bodo tudi v Semiču v prihodnjem planskem obdobju zavzemali za gospodarsko stabilizacijo in povečanje realnih osebnih dohodkov, za izboljšanje delovnih in življenjskih razmer, za povečanje dohodka na temelju večje in kvalitetnejše proizvodnje za domače potrebe in za potrebe izvoza. Krepili bodo zavest delavca, da bo tvorno sodeloval pri odločanju v samoupravnih organih in preko delegacij v oblikah delegatskega in političnega življenja črnomaljske občine, v zboru združenega dela in skupščinah SIS ter krajevnih skupnostih.

Še posebej pa se morajo zavzeti za uveljavitev sistema delitve po delu in rezultatih dela ter dograjevanja splošnih aktov na skupnih osnovah, sprejetih s samoupravnimi sporazumi dejavnosti in drugih družbenih usmeritev, da bi bil delavec bolj stimuliran za delo in gospodarjenje z družbenimi sredstvi in uveljavitev načela vsakomur po rezultatih njegovega dela.

Dalje bo sindikat spremljal materialni in socialni položaj delavcev in njegovih družin ter se zavzemal, da si bodo delavci s svojim delom in rezul-

tati dela zagotovili kvalitetno socialno varnost.

Naloga sindikata je tudi organizacija športnih iger v delovni organizaciji kakor tudi udeležba na vseh delavskih športnih igrah občine in na ravni SOZD. Pri tem je potrebno zagotoviti množičnost pri različnih tekmovanjih. Še posebej pa morajo s športnimi referenti in referenti za

Minuli teden so se srečali v delavski restavraciji novogoriške Iskre Avtoelektrike delavke in delavci, ki so letos dopolnili 20 oziroma 10 let dela v tej delovni organizaciji. Med njimi pa je bila tudi jubilarica 30-letnega dela, njena delovna pot pa se je pričela v kranjski Iskri. To je bilo prirčno srečanje, ki ga je najprej pozdravil predsednik predsedstva konference OO sindikata Miloš Vodopivec, v imenu vodstva DO pa je jubilarantom spregovoril pomočnik glavnega direktorja Robert Žerjal. Prirčno jim je čestital k obljubljeni zvestobi kolektivu in jim zaželel tudi v novem letu še veliko delovnih uspehov in osebne sreče. Jubilarantom 20-letnega dela je letos v Avtoelektriki 72, tistih, ki so napolnili 10 let pa 187. Ti podatki pa so le za TOZD in DSSS s sedežem v Šempetru. Naj ob tem še povemo, da so dobili jubilaranti jubilejne značke na zasedanjih delavskih svetov, naš posnetek pa prikazuje delavca iz tovarne malih zagnjalnikov ob prejemu jubilejne značke.

Ekskurzija Kluba inovatorjev

Klub inovatorjev Iskra, ki združuje vse štipendiste našega SOZD-a je prejšnji petek organiziral ogled proizvodnje v Iskri in tovarni Polprevodnikov v Trbovljah.

V petek zjutraj smo se dobro razpoloženi odpeljali z vlakom proti Trbovljam. Tam smo takoj opazili, da je lahko zrak tudi slabši kot v Ljubljani, kar pa nas ni pretirano potro. V tovarni Polprevodnikov so nas že pričakovali. Sprejel nas je Miha Žagar, ki nam je nasprotno predstavil tovarno. Zavzeto smo poslušali, kako gospodari ena izmed uspešnejših TOZD v Iskri in kako se da iz katastrofalnega zgubaša v desetih letih splavati. Uspešnost lepo ponazorijo podatek, da tovarna z nekaj več kot 700 zaposlenimi ustvari tretjino akumulacije v občini.

Štipendiste je zanimalo vse mogoče in vprašanja so kar deževala. Tov. Žagar je odgovoril na vsa, čeprav so bila iz različnih področij: dotaknili smo se tehnologije v proizvodnji, uvoza surovin, prodaje izdelkov, razvojne politike, investicij (pravkar gradijo nove proizvodne prostore) pa še marsikaj drugega smo predebatirali.

Humanizacija dela — temeljni element aktivne kadrovska politike

S tem zaključkom se je končal dvodnevni seminar na temo »ČLOVEK IN DELO«. Seminar je bil organiziran na Brdu pri Kranju za člane komisij in odborov za varstvo pridelu in humanizacijo dela vseh TOZD in DO ISKRA AVTOMATIKA.

Program seminarja na katerem je potekala tudi izmenjava izkušenj in določene problematike s katero se posamezne komisije, oziroma njihovi člani srečujejo, je obsegal naslednja tematska področja:

- smotri in cilji oblikovanja in humanizacije dela
- dimenzioniranje in prostorska ureditev dela
- sistemizacija in oblikovanje delovnega časa
- oblikovanje delovnega okolja
- oblikovanje odnosov za oddih
- prehrana med delom in odmori za prehrano

rekreacijo organizirati načrtno vodeno rekreacijo za vse zaposlene z zavestjo, da je zdravje slehernega delavca najvažnejše.

Zato je potrebno v tem smislu razvijati počitniške in rekreacijske kapacitete objektov semiške DO, ki so bili zgrajeni prav v ta namen. Zagotoviti je zato potrebno, da bodo uporabljali te objekte tisti, ki so najbolj potrebni, to je socialno šibki in zdravstveno ogroženi.

To je le nekaj ključnih nalog, ki si jih je naložil semiški sindikat v tem mandatsnem obdobju in upati je, da jih bo tudi uspešno in v zadovoljstvo svojih delavcev tudi izpolnil in uresničil.

D. Ž.

- oblikovanje elementov za strego kontrolnih in krmilnih elementov
- diskusije tehnološko novih oblik organizacije dela (integrirana mesta, bogatenje dela, menjavanje dela, avtonomne skupine,...)
- humanizacija dela — od načel do uresničevanja
- dejavnost na področju humanizacije dela v ISKRI TELEMATIKA Kranj (predstavitev dejavnosti in izmenjava izkušenj)

IN KAJ JE HUMANIZACIJA DELA?

S humanizacijo dela razumemo vseobsežno prilaganje dela in okoliščin v katerih se opravlja, človeku in sicer tako glede na njegove telesne in umske sposobnosti kakor tudi glede na njegove želje, navade, tradicijo in podobno.

IN KDO NAJ SE KOMU PRILAGAJA? ČLOVEK — DELU ali DELO — ČLOVEKU

Odgovor je jasn. DELO — ČLOVEKU in to je smisel humanizacije dela v najširšem pomenu.

Izvedeni seminar in posvet o humanizaciji dela bo prav gotovo spodbuda in osnova za nadaljnje delo komisij in odborov, zlasti pa pri pripravi programov dela na področju varstva pri delu in humanizacije dela.

Udeleženci seminarja so si bili enotni, da bo treba to vrsto usposabljanja razširiti na vse organizatorje delovnih procesov, to je od delovodje do vodje proizvodnje, tehnologe, projektante in druge odgovorne nosilce dela.

Služba za varstvo pri delu in humanizacijo dela bo na podlagi ugotovitev, ki so bila izpostavljena tekom seminarja pripravila zaključke, ki naj služijo kot usmeritev za nadaljnje delo na področju varstva pri delu, humanizacije dela in zdravstvenega varstva.

UGOTOVITVE IN ZAKLJUČKI:

1. Na področju varstva pri delu bomo zasledovali tri končne cilje in sicer:

- čim manj poškodb pri delu
- čim manj zdravstvenih okvar
- čim večje zadovoljstvo pri delu oziroma z delom

2. Dejavnost na najširšem področju huma-

nizacije dela bomo pospeševali v vseh TOZD delovne organizacije med drugim tudi z izobraževanjem in izpopolnjevanjem prosvetljevali in animirali najširši krog odgovornih nosilcev delovnega procesa in razvijali interese delavcev z vidika humanizacije dela za doseg zadovoljstva pri delu in večje storilnosti dela.

3. Na področju socialno zdravstvenega varstva naj bi formalni strokovni team, profesionalizirali izvajanje določenih nalog s področja socialno zdravstvenega, zlasti pa preventivnega zdravstvenega varstva.

4. Vsekakor je končni cilj v bližnji prihodnosti avtomatizacija in robotizacija proizvodnih operacij in procesov, vendar do tega cilja, ki zahteva seveda ogromno denarnih sredstev za humanizacijo dela, da veliko narediti že z minimalnimi stroški in tako rekoč z »dobro voljo«.

5. Na vsak način se mora spodbuditi inovativno dejavnost tudi na področju humanizacije dela, ter jo materialno spodbuditi, t. j. spodbuditi moramo inovacijsko dejavnost za izdelovanje mehaniziranih delovnih priprav in naprav ter oblikovanje tehnoloških postopkov, delovnih operacij, ki bodo poleg višje produktivnosti zmanjševali nevarnosti in škodljive obremenitve delavcev pri delu.

6. Za uspešno izvajanje humanizacije dela naj služijo predvsem poznani ekonomski principi, teamsko delo, tehnološko planiranje, informacijski sistemi, spoznavanje moderne organizacije dela in izobraževanja ob delu.

7. V sistemu predhodnega varstva morajo vsi nosilci posameznih nalog v posameznih fazah (od zamisli do začetka obratovanja delovne priprave oziroma uporabe objekta) vključevati tudi teame za humanizacijo dela.

8. Uvajati moramo pravilne in zadostne rekreacijske odmore kot tudi prehrano med delom tako, da bodo poleg vpliva na večjo produktivnost, vplivali tudi na biološko in psihosocialnega ravnotežja delavcev, s tem pa tudi manjšo utrujenost.

9. Učinkovito moramo reševati, na vseh teamih humanizacije dela, problematiko delavcev z zoženo delovno sposobnostjo.

10. Pri izbiri vodilno-vodstvenega kadra se mora kot kriterij upoštevati tudi znanje s področja varstva pri delu in humanizacije dela ter njegovo odklonilno stališče do tega področja, t. j. ustreznost psihološkega vidika.

Alojz Kleindienst

Družbena prehrana v stolpnici

Iskra invest servis pripravila strokovni predlog za poravnavanje režijskih stroškov menze v ljubljanski stolpnici in bo s prenovo prostorov ustvarila možnosti za pocenitev doma pripravljenih obrokov

V okviru storitvene dejavnosti deluje pri Invest servisu tudi družbena prehrana, ki zaposluje sedaj neposredno 47 delavcev. Z oskrbo hrane je pričela 1974. leta in je bila že prvotno zasnovana samo kot razdeljevalnica hrane. Toplo hrano še sedaj kupuje drugod od specializiranih kuhinj in jo preklada in prevaža po Ljubljani. Poleg menze v stolpnici oskrbuje z obroki tudi še devet različnih lokacij drugih organizacij Iskre tako, da ima zagotovljeno prehrano ob delavnikih približno 3.500 delavcev.

Medtem ko je razdeljevanje na ljubljanskih lokacijah kot so Vižmarje, Stegne, Vič itd. urejeno in v sedanjih razmerah povsem zadovoljivo, kaže menza v stolpnici določene hibe. Vodstvo pravi, da pritožb o kakovosti hrane, čistoče in podobnega nikoli ni bilo veliko, vedno pa so bile pripombe na previsoke cene posameznih obrokov. Tople obroke menza sicer obračunava delavcem po nabavni ceni, pri poltoplih in hladnih obrokih, kot so klobase, hrenovke itd. ki pa jih sama pripravlja, zaračuna še določeno odstotek za poravnavanje obratovalnih stroškov. To pa vsekakor razburja duhove, kajti cene za te jedi so nekoliko višje od cen v drugih menzah samopostrežnega tipa.

Ker je danes prehrana že poglavitni strošek delavca, ki se mu na noben način ne more odreči, so razumljivi pomisleki in tudi umesten predlog sindikata sozda, da bi Invest servis poiskal pota in načine za znižanje stroškov prehrane v menzi ljubljanske stolpnice.

Problema so se v Invest servisu lotili zelo resno in po temeljiti analizi sestavili predlog. Zadeva ni preprosta, ker stolpnica nima enega samega lastnika, marveč jih je precej. To so posamezne organizacije, npr. Iskra Commerce, Telematika Avtomatika, ERO, Siroka potrošnja itd. Vse so solastnice z določenimi a različni-

mi odstotki, ker je tudi zasedba prostorov različna.

Invest servis nima sklenjenih pogodb s posameznimi organizacijami glede družbene prehrane v stolpnici, ampak naročila, delavci pa poravnavajo obroke s prehrabenimi boni ali gotovino. Boni z vrednostmi v dinarjih so stroški delovnih organizacij, ki jih le-te pokrivajo iz sklada skupne porabe ali kot materialne stroške za proizvodne delavce.

Ne da bi še podrobneje razčlenjevali sam sistem pokrivanja stroškov — Invest servis predlaga delovnih organizacijam drugačen način poravnavanja obratovalnih stroškov menze tako, da sploh ne bi bremenil delavcev pri nakupu hrane oziroma obrokov. S tem bi se prodajne cene izenačile z nakupnimi. Predlog so za sedaj sprejele ugodno zainteresirane organizacije na internih pogovorih.

To bo prvi korak pri uresničevanju zamisli sindikata sozda, vendar Invest servis predlaga še drugi.

Dosedanje menzo v stolpnici bi lahko režiirali v nekako restavracijo s tem, da bi pripravljali tudi tople obroke v lastni kuhinji. Na dlani je, da bi se hrana pocenila, ker bi odpadel vsak vmesni transport od drugod s predevanjem iz enega lonca v drugega, hrana bi bila bolj sveža (pomembno za občutljive želodce) in upoštevali bi lahko tudi prehrabne želje, sedaj 1.284 članskega kolektiva stolpnice.

Ideja je zelo pametna, vendar nekoliko težje izvedljiva. Sedanji prostori ne ustrezajo, ni skladišnih zmogljivosti in vsega tistega, kar sodi v moderno kuhinjo in kar terjajo predpisi.

Invest servis je zato predložil idejni načrt adaptacije menze. Ker ima v svojem sestavu že strokovnjake za investicijska dela, to niti ne bo težko. Poglavitni je dogovor med zainteresiranimi glede finančnih obremenitev. Investicijo bi pokrili iz amortizacije stolpnice.

Če bo vse potekalo po predlagani zamisli, bi nekako čez leto dni, torej še pred koncem naslednjega leta, sedeli v prenovljeni kletni restavraciji stolpnice in se podprli s približno 25 odstotkov cenejšimi a doma pripravljenimi obroki. Marjan Kralj

Deset let TOZD SEM

V kolektivu TOZD SEM pojmujejo 10-letnico obstoja kot mejnik, oz. kot določeno stopnjo razvoja, s katere je mogoče ocenjevati prehojeno pot. O tem je na slavnosti ob jubileju podrobno spregovoril direktor ing. Anton Polajnar, katerega govor objavljamo v nadaljevanju.

Podoba SEM pa bi lahko celovito dopolnili s krajšo informacijo o vsebini njihovega dela — proizvodnem programu in dosežkih s tega področja. Proizvodni program organizacije, s katerim se danes uspešno odzivajo potrebam trga priča o stalnem prizadevanju za izpopolnjevanje in razvoj, zapolnjevanje tehnologije, in izboljševanju kvalitete.

SEM prodaja tretjino proizvodnje kupcem v Iskri, tretjino JLA, in tretjino ostali elektroindustriji v Jugoslaviji. V zadnjih letih izvozijo tudi do 12% svojih izdelkov, sicer pa predstavlja celotni proizvodni program substitucijo uvoza za uporabnike.

Njihova proizvodnja obsega 3 osnovne dejavnosti:

- a) tračna jedra za transformatorje iz orientiranih železsilicijevih pločevin in pribor k jedrom,
- b) filtri za zmanjševanje elektromagnetnih motenj in specialni kondenzatorji,
- c) elektromehanski elementi: magnetni sklopi, preklopniki, žični upori, žični potenciometri na keramičnih telesih, ipd.

K tem dejavnostim so dodali še organsko in anorgansko zaščito elementov in sestavov.

V okviru svečanosti ob jubileju so poslovnim partnerjem predstavili najnovejšo pridobitev kolektiva — obrat galvanike, ki je sodobno opremljen z vsemi potrebnimi predobdelavami za zaščito kovinskih delov pobakrenjem, poniklanjem in pocinkanjem. Posebno so ponosni na uvedbo zaščite z vročim kositrenjem, ki je pokazala zelo dobre lastnosti pri poskusih na korozijo. Poleg tega pa je sposobnost prispajkovanja mnogo boljša od običajnih galvanskih prevlek. Poznano je, da je v naših galvanikah, ki jih ni malo tudi med privatniki, težko dobiti kooperanta, ki bi nudil stalno kvaliteto zaščito tudi za maloserijske izdelke. To je poglavitni razlog, da si je kolektiv zadal nalogo opravljanja uslug s tega področja po zahtevah kupcev. Njihov cilj je profesionalizacija storitev, tako da izdelek zaščitijo, kontrolirajo in kvaliteto tudi potrdijo.

Danes je zgrajena galvanika z omenjenimi obdelavami in sodobno čistilno napravo (izvajalec Plama Podgrad), v prihodnjem letu pa bo pripravljen še manjkajoči del testne opreme za ugotavljanje kvalitete.

Vse to so rezultati, s katerimi si je SEM utrdil svoj položaj in s katerega se mu odpirajo perspektive tudi v bodoče.

Delovne uspehe kolektiva so slovesno obeležili na proslavi z bogatim kulturnim sporedom, v katerem so sodelovali: operna peva Ladko Korošec in Rajko Koritnik, harmonikar Milan Stante in recitator Branko Dobravc. Povabili so tudi številne goste, tako poslovne partnerje, predstavnike občine Vič—Rudnik, vodilne delavce SOZD in DO IEZE. Ob tej priložnosti so bila podeljena naslednja priznanja:

— Predsedstvo SFRJ je z ukazom št. 96 z dne 29. 10. 1984 odlikovalo z

REDO M ZASLUG ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO Ignaca Rozino — za posebne zasluge na področju razvoja gospodarstva in izvrševanja nalog s področja opremljanja oboroženih sil SFRJ in krepitev njihove borbene sposobnosti.

— Pohvalo JLA je prejel Janez Falež in sicer za vloženo delo in dosežene rezultate pri izvrševanju postavljenih nalog za opremljanje s sredstv oboroževanja in vojne opreme ter krepitev borbene sposobnosti oboroženih sil SFRJ.

— SOZD ISKRA je podelil priznanje INŠTITUTU ZA PRIMENJENU MATEMATIKU I ELEKTRONIKU za pomembne dosežke na področju sodelovanja z ISKRO v razvoju elektromagnetne zaščite.

— TOZD SEM se je želel posebej zahvaliti nekaterim poslovnim partnerjem za uspešno dolgoletno sodelovanje in jim je ta s tem namenom podelil posebna priznanja.

Posebna priznanja za delo v TOZD SEM so prejeli:

— Marjan Hrzenjak za njegovo življenjsko delo na področju konstrukcij in izvedb impregnacijskih, vakuumskih in drugih naprav, s čemer je ustvaril vitalne osnove za nadaljnji razvoj proizvodne enote »Filtri in kondenzatorji«

— Anton Polajnar, ing. za razvoj in uspešno vodenje TOZD

— Ema Debeljak za uspešno vodenje proizvodne enote

— Peter Šiler za uspešno vodenje proizvodne enote

— Parjam Zajc za uspešno vodenje proizvodne enote

— Anica Novak za dolgoletno vestno in uspešno delo v Iskri in TOZD SEM

Priznanja so podelili tudi jubilarantom dela, torej tistim, ki letos praznujejo 10, 20 in 30 let dela v Iskri:

Beseda direktorja TOZD SEM Antona Polajnara

Spoštovani gostje, spoštovani sodelavci, vsem prirčen pozdrav! Temeljna organizacija Specialni elementi in materiali danes slavi 10. obletnico svojega obstoja. Vsem, ki ste nas počastili s svojo prisotnostjo, se lepo zahvaljujem in želim, da bi bilo to praznovanje prijetno in veselo.

Deset let je minilo od velike reorganizacije Iskre. Plod te reorganizacije je bila tudi naša temeljna organizacija. Proslavljamo prvi večji jubilej in vsem našim delavkam in delavcem izrekamo iskrene čestitke.

Mi danes vlečemo črto pod rezultate deset letnega dela naše sorazmerno mlade organizacije.

Za sodobni tempo življenja je to veliko, za nas pa skoraj premalo, da bi se lahko pohvalili z velikimi deli. Za mnoge sodelavce, ki so bili aktivno vključeni v revolucionarni proces reorganizacije naše industrije, je bilo to živo, delovno obdobje ustvarjanja novih oblik dela in novih oblik poslovnega življenja. Izvlečki iz arhiva letnih poročil karakteristično prikazujejo takratno stanje in naše razpoloženje.

Večina nas je že skoraj pozabila na težke čase druge polovice 74. leta, ko smo v tedanji Iskri — Raziskovalnem inštitutu, iskali možnosti za rešitev silno neugodnih razmer. Naš zelo okrnjen razvojni sektor za elemente, ki je tedaj že preizkušal svoje sposobnosti v proizvodnji in na tržišču, se je odločil za ustanovitev temeljne organizacije.

Dne 20. septembra 1974 leta smo prijavi pri Gospodarskem sodišču v Ljubljani prvo prednambo. »Temeljne organizacije Specialni elementi in materiali« in 24. decembra istega leta smo podpisali samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo »Industrije elementov za elektorniko«.

Notranje nekoliko predelana, sicer pa že oblikovana delovna organizacija je dobila 4 nove članice. Vsaka od teh je delovala v svojih posebnih pogojih. Vsaka se je ubadala s svojimi posebnimi problemi. Za skupno življenje v IEZE so bile nujne uskladitve. Nujne so bile tudi žrtve na obeh straneh. Dve novi članici senista ujeli. Izbrali sta si svojo pot.

Nas je sorazmerno hitro zajel skupen tok

Govori direktor TOZD SEM Anton Polajnar.

Za 10 let:

Andrijačič Magda, Bajrektarevič Redžo, Beganovič Margareta, Čepun Ljuba, Demec Helena, Goričanec Marija, Grosman Ljudmila, Kovačič Marija, Nagode Marija, Omladič Sergej, Rihar Marija, Sojer Ana, Veršec Jožica, Žigon Slavka.

Za 20 let:

Baler Rozina, Bardorfer Florjana, Dežman Georg, Guzelj Stane, Pečan Berta, Štanovnik Marija, Žitko Jože,

Za 30 let:

Novak Anica, Prostor Edo, Srakar Marija.

I. S.

dela in mislim, da smo vseh 10 let tvorili trdnosti del Industrije elementov za elektroniko.

K naši pestri prvotni zgodovini razvoja elektronskih elementov smo dodali še eno stopnjo.

Oblikovali in začrtali smo okvire naše proizvodne temeljne organizacije. Zbrali smo ji ime.

Določili dejavnost in program dela. Priedili smo notranjo organizacijo in za TOZD smo izbrali ustrezno mesto v IEZE, v Iskri in na trgu.

S tem smo doprinesli svoj del tudi k oblikovanju naše delovne organizacije. Dopolnili smo jo z našim programom elementov, povečali in ojačili smo jo za naš del in sodelovali smo pri njenem utrjevanju.

Nova temeljna organizacija je hotela kvišku. Naše težnje po uveljavitvi SEM so rodile sadove. Šaj so nas kmalu poznale temeljne in delovne organizacije v Iskri in izven nje. Spoznali so nas po imenu, po pripadnosti in po dejavnosti. Takrat smo dejali, da uresničujemo tisti del naših načrtov, ki se je nanašal na merjenje sil. Dokazali smo, da je naš specialni program proizvodov potreben, da smo ga sposobni izvajati in živeti v organizacijski obliki, ki smo jo zahtevali, v tej obliki pa tudi nuditi družbi vse, kar je od nas pričakovala.

Storjeni pa so bili šele prvi majavi koraki. Resno, odgovorno delo se je šele začelo. Zakonitosti življenja temeljne organizacije so nam hitro odpirale oči in v borbi za obstoj smo morali s pospeškom zavzemati ustrezne pozicije in se prilagajati muhavim gospodarskim pogojem.

Utrditi je bilo treba proizvodni program, razširiti tržišče, zagotoviti stalen krog kupcev, povečati proizvodnjo, pridobiti delovne prostore in se za silo opremiti. Pridobiti in izsolati je bilo treba strokovni tehnični in poslovni kader in še mnogo drugega.

Okrog 90 delavcev takratne nove temeljne organizacije je dobro razumelo položaj. Dogovorili smo se, da vsakdo na svojem delovnem mestu dobro opravi svoj del posla. In to smo storili, morda bolje kot danes, ko imamo že 10-letni staž.

Dogovorili pa smo se tudi, da bomo šli leta, od ustanovitve SEM dalje. Da bomo beležili zgodovino in pionirsko delo ustvarjanja nove organizacije.

To tudi izpolnjujemo. Leto k letu dodajamo naša poročila. Zaključno prvo 10-letno obdobje izgrajevanja TOZD SEM. Vsi delavci tega obdobja so aktivni ustvarjalci SEM-ove zgodovine. Udeleženi in beleženi so v njej.

Ničesar velikega nismo naredili. Ves čas pa smo vztrajno napredovali. Temeljna organizacija je rastla iz leta v leto. Večala se je po številu zaposlenih, po delovnih površinah, po realizaciji proizvodnje. Dohodek je naraščal in temu ustrezno vsakoletni poslovni sklad. Dvigala se je vrednost osnovnih sredstev in ostalo celotno premoženje temeljne organizacije. Ob današnjih hitrih spremembah vrednosti dinarja ni prave slike, če govorimo o 20 in več kratnih faktorjih rasti v 10 letih. Nekaj pa nam tudi to pove. Primerjave so možne ob letošnjih rezultatih ko bomo zbrali okrog 520 milijonov celotnega prihodka. Dohodka bo prek 250 milijonov. Vseh skladov se bo nabralo okrog 100 milijonov. In to bo ustvarilo 270 delavcev, katerih število je v 10 letih naraslo za trikrat.

Približno za toliko smo povečali tudi delovne površine, v katerih je nameščena

V Sočiju smo se lepo predstavili

DO Elektrozveze že vrsto let uspešno izvaža v SZ, kjer si je pridobila ime solidnega proizvajalca sodobnih sistemov visokofrekvenčnih zvez. Dobro zastavljeno delo velja nadaljevati in zato je novembra organizirala v Sočiju ob Črnem morju simpozij, na katerem je sovjetskimi predstavnikom pokazala možnosti nadaljnjega sodelovanja. Več o pomenu seminarja nam je povedal Bogdan Drnovšek, vodja sektorja tržnih informacij.

»DO Elektrozveze ima že desetletno izvozno tradicijo na sovjetsko tržišče, kamor smo prodali s programom za elektrogospodarstvo, predvsem s sistemi visokofrekvenčnih telefonskih zvez. To plodno sodelovanje smo pozneje s svojimi UKV — radijskimi sistemi za dispečarsko upravljanje taksi služb razširili še na področje transporta.

Seveda dosedanja rezultata poslovanja vzpodbujajo tudi k nadaljnjemu sodelovanju in v tem smislu je Iskra organizirala v Sočiju ob črnemorski obali večdnevni simpozij, ki je obsegal: predavanje, razstavo širšega programa DO Elektrozvez in dela programa DO Avtomatike za področje avtomatizacije v prometu, optični program DO CEO, demonstracijo naprav na razstavi, ki so bile vključene v živo mrežo radijskih zvez ter demonstracijo Iskrinega že montiranega sistema radijskih zvez. Vse to z namenom širše predstaviti Iskrine kompleksne funkcionalne sisteme radijskih zvez, radiorelejne zveze ter sisteme za telefonsko telegrafski prenos.

Glede na to, da je mesto Soči posebnega vsesovjetskega pomena ker je najpomembnejše turistično zdravilišče ZSSR, je bila izbira tega mesta za Iskro najustreznejša. Še posebej ker so po uspešni izgradnji dispečarskega centra v mestu Orel blizu Moskve, v obdobju 1982/83 dobavili za področje Sočija dispečarski sistem v vrednosti nad 1 mio klirinških dolarjev.

Simpozija se je udeležilo približno 60 predstavnikov iz 12 sovjetskih republik. Večinoma so bili to pomočniki ministrov za posamezna področja in strokovnjaki, kar priča o resnem zanimanju za Iskrino ponudbo. Navedemo lahko, da so bili prisotni predstavniki ministrstev za zveze, proizvodnjo sredstev zvez, notranje zadeve, energetiko, barvno metalurgijo, kmetijstvo, plinsko industrijo, naftno industrijo, gradbeništvo in avtotransport.

oprema z najmanj 40 krat večjo vrednostjo kot ob startu temeljne organizacije. Povečave so nastajale postopoma.

V letu 1975 smo preurejali prostore in razširili proizvodnjo na Tržaški cesti.

76. leto je bilo zavzeto z ekspanzijo proizvodnje C-jeder in elektromehanskih elementov na Kotnikovo ulico, kjer smo zgradili naš drugi obrat.

V 77. in 78. letu smo v sproščenih prostorih na Tržaški c. izboljšali pogoje za razvoj in službe TOZD. Prostorsko so si opomogli filtri in kondenzatorji. Razširjali in opremljali smo mehansko servisno delavnico. 79. leta smo adaptirali še drugi del stavbe v Kotnikovi ulici in povečali proizvodnjo C-jeder magnetnih sklopov žičnih uporov in potenciometrov. Pridobili in uredili smo tudi skladišča.

V naslednjih letih 80/82 je zrastle trietažni prizidek na Tržaški cesti, za proizvodnjo strojnih delov in navijalnice kondenzatorjev.

Na novo smo zgradili celo etažo za razvoj, konstrukcijo in tehnologijo. Sledila je adaptacija še drugega krila podstrešja. Nato predelava impregnacije, da lahko gradimo največje kondenzatorje in končno je zgrajena tudi nova galvanika, ki sedaj vstopa v poskusno proizvodnjo.

Vse gradnje, adaptacije in preureditve so bile prepletene z razvojem novih proizvodov, širjenjem programa dela, s pridobivanjem nove opreme in dviganjem proizvodnih zmogljivosti.

Vedno je bila tudi prisotna želja po

Simpozij so tudi pozorno spremljala sredstva javnega obveščanja, pri čemer so na ruski TV dali velik poudarek predstavljenim novostim in funkcionalnosti že montiranih Iskrinih radijskih sistemov.

Posebne zanimanja so bile na seminarju deležne sintenzatorske ročne, prenosne in mobilne radijske postaje z dodatki za vključitev v sistemske radiomreže ter izvedenke, katerih funkcije je možno programirati. Izredno uspešna je bila demonstracija Iskrinega UKV sistema v mestu Soči, saj so bili prav uporabniki tega sistema, ki uspešno deluje že dobro leto, najboljši zagovorniki Iskrinih sistemov.

Predavanja o prenosu govora in podatkov po Iskrinih optičnih vlaknih so zajemala predstavitev optičnega vlakna, optičnega kabla in opto prenosne na Olimpiadi v Sarajevu, hidroelektrarni Solkan in druge.

S prikazanim programom smo dokazali, da na večini segmentov naše ponudbe ne zaostajamo za razvitim svetom. Udeleženci so se navdušili nad izvedbo in funkcionalnostjo posredovalnih telefonskih pultov, radijskih pultov in sistemov upravljanja preko pulta osrednjega posrednika, ki kontrolira celotno komunikacijsko mrežo. Omeniti še velja, da smo v okviru Iskrine radijske mreže v Sočiju, uspešno preizkusili delovanje naših novitet v tujem okolju.

Še beseda o delovanju dispečarskega centra v mestu Soči, ki je Iskrinemu nastopu dajal pečat solidnosti. Ima dva podcentra in z 11 posredovalnimi pulti pokriva tri mesta: Soči, Adler in Lazarevskiter območje v razdalji 180 km.

S predstavniki Avtotransportne uprave Soči, ki ta sistem odlično vzdržujejo, smo ob tej priložnosti ugotovili pomembne prednosti glede na predhodne sisteme: zelo se je povečala čujnost, razumljivost zvez, v 2 letih se je z indeksom nad 200% povečala realiziranost pozivov, s spremembo organizacije povezav se je čas realizacije naročil zmanjšal z 1—2 ur na 5—10 minut, na minimum pa se je zmanjšalo tudi število subjektivnih pritožb.

V poslovnih pogovorih so sovjetski predstavniki pokazali zanimanje za nadaljnjo izgradnjo radijskega sistema v mestu Soči, vpeljavo radijskih in radiorelejnih sistemov na področja drugih dejavnosti ter razširitev sodelovanja na ostala programska področja, ki smo jih predstavili na seminarju. B. Č.

izboljšanju delovnih pogojev naših delavcev, da bi za nas in za tiste, ki bodo prihajali za nami prič ravili boljše in trdnjše temelje.

Narediti je treba pa več kot doslej. Zgraditi moramo organizacijo, ki bo nudila delavcem trdno oporo in pojem, ki bo vzbujal varnost, ki bo nudil zanesljivo delovno torišče za razvoj in napredek.

Naši načrti za bodočnost niso ambiciozni, stremuški, zavedamo se le, da pomeni mirovanje in zatiše v gospodarski organizaciji stagnacijo in nazadovanje. Zato moramo dalje, čeprav počasi, toda brez oddiha. Za naše specialno področje elementov je potrebna gibčnost, dopolnjevanje, izboljšave, novosti, spremembe vse to pa v okvirih, ki jih bomo brez zunanjih intervencij obvladovali.

V preteklih 10 letih je nekaj bil storjenega in javno želimo povedati, da gredo zasluge za to tudi vsem organizacijam, ki so z nami sodelovale, zlasti pa tistim, katerih predstavniki ste bili povabljeni k našemu jubileju.

TOZD SEM se iskreno zahvaljuje za poslovno sodelovanje tovarnam, inštitutom, institucijam, kooperantom, skupnim službam in vsem ostalim, ki so pripomogli k doseženim rezultatom. Posebej gre zahvala še JLA, ki je z nami sodelovala razvojno, programsko in materialno pri izpeljavi mnogih načrtov zadnjih 10 let in že pred tem.

Upamo, da bodo povezave z vami vsemi tudi v bodoče trdne in, da bomo naš naslednji jubilej proslavljali ob še vidnejših uspehih našega dela.

Jubilantni dela TOZD SEM.

Samuel Daniel — inovator leta občine Kranj

Sodelavci in prijatelji ga imenujejo Sam. V prvi vrsti je nadvse prijeten sogovornik. Njegova domovina je Škotska in na ta račun se je pošalil že na začetku našega razgovora:

»Nedavno tega sem v družbi dal za pijačo in to moje dejanje je izzvalo splošno začudenje. Prijatelj ni šlo v glavo, da to lahko napravi Škot, ki vrh vsega še živi na Gorenjskem. Pa se je nekdo znašel in omenil, da dva minusa pač dasta plus. Sicer pa je s skopostjo takole: skoraj vsaka dežela ima določen predel, kjer naj bi živel pretirano varčni ljudje, tako tudi Škotska. Naključje pa je hotelo, da sem doma prav iz takega kraja.«

Sam že deset leti živi in dela v Kranju. Firma ITT iz Londona, kjer je najprej delal, ga je poslala kot strokovnjaka v belgijsko firmo BTM. Tam je spoznal ženo, ki je Kranjčanica. Prvi otrok se jima je rodil v Antwerpnu, drugi pa že v Kranju. Poleg omenjenih vezi ju z ženo povezuje tudi strokovno delovno področje.

Zaposlen je v tovarni ZTS, kjer v okviru projekta Iskra 2000 dela na področju programske opreme. Iz vsebine njegovega dela izhajajo tudi inovacije, za katere je dobil občinsko priznanje za leto 1983.

Najprej smo ga vprašali o razliki med inovacijsko prakso v BTM in pri nas.

Sam: »Kot delavec ITT v BTM nisem pripravljaval inovacij. Pravzaprav sem eno prijavil, a so jo odklonili.

Največje razlike so v hitrosti obravnavanja, realizaciji inventivnega predloga in materialni stimulaciji. Moram pa reči, da se je ta razlika v novem obdobju opazno zmanjšala. Nedvomno bo k pozitivnim premikom v Iskri bistveno prispeval tudi novi sporazum o inventivni dejavnosti, katerega vsebino ocenjujem za zelo dobro.«

Na prošnjo, da čimbolj poljudno spregovori o svoji inovaciji, je naš inovator dejal:

»Veliko število računalniških ukazov, ki so namenjeni krmiljenju kompleksnih procesov v centralah, povzroča zapletenost, katere posledica so neoptimalne rešitve. Inovacija je bila v bistvu optimizacija programskega paketa, pozitivna posledica pa večja prometna zmogljivost telefonske centrale. Pridobili smo 8,5% prihranka računalniškega časa, z nadaljnjim delom pa bi ga bilo možno prihraniti še 5%. Strokovne službe so ocenile vrednost prihranka, ki znaša 100 milijonov din.«

Na vprašanje, kaj misli o dogajanju na področju ustvarjalnosti v Iskri Telematiki, je naš sodelavec razvil zanimivo razmišljanje:

»V primerjavi s podjetji, v katerih sem delal pred prihodom v Jugoslavijo, je v naši delovni organizaciji prevelik poudarek na formalni izobrazbi delavcev, medtem ko je bil tam izključno na delovni učinkovitosti. Pri nas se zadovoljimo z enkrat doseženo formalno izobrazbo, premalo pa skr-

Samuel Daniel

bimo za nadaljnje funkcionalno izobraževanje. Ljudi z visoko izobrazbo smatramo za strokovnjake a priori, ne glede na njihov ustvarjalni efekt. Če pogledamo prijave inventivnih predlogov, lahko ugotovimo, da so avtorji pretežno tisti delavci, ki so tesno povezani s konkretnim delom. Visoko izobraženi kadar je pri nas vse preveč odmaknjen od neposrednega dela. Povedati moram tudi, da je glede na stopnjo in vsebino tehnologije ter število strokovnih kadrov pri nas odločno premalo inovacij.

Nadalje menim, da bi morali delavci prijavljati tudi probleme, ne samo rešitve. Ustvarjalno delo v prvi vrsti pomeni zaznavanje problemov, izbiranje najbolj perečih in njihovo dobro predstavitev. Dobro opredeljen problem mora nakazovati več rešitev, zdaj pa največkrat obravnavamo le eno samo.«

Sam si vztrajno pridobiva strokovno znanje. Takole pravi:

»V Iskro sem prišel s srednjo izobrazbo, lani pa sem diplomiral na prvi stopnji VŠOD v Kranju, smer računalništvo. Trenutno študiram drugo stopnjo.

Povedal bi rad, da je na področju programske opreme zelo malo ustrezno izšolanih delavcev. Predvsem tu pogrešamo stalno funkcionalno izobraževanje. Premalo se udeležujemo tudi različnih seminarjev in strokovnih srečanj.«

V okviru Elektrotehniškega društva Kranj je Sam soustanovitelj mikror računalniškega kluba. Zanimalo nas je, v kolikšni meri je v tem trenutku tako imenovano računalniško opismenjevanje res potrebno.

Sam: »Dejstvo je, da elektronika in z njo računalnik prodirata na vsa področja našega življenja in dela. Zato je osnovno znanje o računalništvu že del splošne razgledanosti. Vsaj 20% učencev srednje stopnje bi moralo poznati enega od osnovnih računalniških jezikov, ostali, ki bodo bodoči uporabniki, pa si morajo pridobiti osnovno znanje.«

V zadnjem času veliko slišimo o peti generaciji tako imenovanih inteligentnih računalnikov. Naš sogovornik o tem meni naslednje:

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD Terminali — linija telefonskih vložkov za prisrčno slovo in lepo darilo. Vsem želim veliko uspehov še naprej!
Ivanka Kalan

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Špela Dittich (Avtomatika), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Lado Drobež (I.C.), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23/1, telefon: 223-977

— Tisk: Časopisno podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

»Računalnik ne bo nikoli presegel človeka, saj ga le-ta ustvarja. Strah, da bi računalniki prevzeli oblast nad ljudmi, je po mojem odveč vsaj še nadaljnjih sto let. Lahko pa bi se ljudem maščevalo dajanje prevelikih kompetenc super računalniku pri krmiljenju življenjsko pomembnih procesov (npr. promet), ker bi bila stopnja tveganja pri odločitvah v nepredvidenih situacijah prevelika. Računalniku namreč nikoli ne bo mogoče vgraditi čustvene komponente, ki je podlaga vrednostne orientacije pri odločanju. Zavedajmo se, da je računalnik še vedno samo stroj in s tem le človekov pripomoček za učinkovitejšo delo. Tudi v času industrijske revolucije je vladal strah pred prihajajočimi stroji, ki pa je danes že zdavnaj premagan, razen seveda strahu pred uničevalnimi napravami. Prav gotovo bo podobno tudi z najsodobnejšimi stroji — računalniki. S tem pa še ni rečeno, da nevarnosti ni. Moderna tehnologija povzroča vedno večji razkorak med razvitimi in nerazvitimi in s tem človeštvo posredno ogroža.«

Danes se za računalništvo zanimajo predvsem mladi. Kako je s starejšo generacijo?

Sam: »V našem klubu so večinoma mladi ljudje. Tudi računalniški dnevi, ki jih bomo v Kranju organizirali meseca decembra, so namenjeni učencem sedmih in osmih razredov osnovnih šol za prvi stik z računalništvom. Vendar taka selekcija nikakor ni pozitivna. Sam sem pri svojem delu prišel do spoznanja, da mladi bolje obvladujejo rutinske postopke, medtem ko jim primanjkuje znanja in izkušenj. Prav slednje pa imajo starejši.«

Zanimalo nas je, v kolikšni meri je

računalništvo izven poklicnega dela za Sama lahko le konjiček.

Sam: »Kakšne posebne razmejitev na vidim. Poklicno delo se prepleta z ljubiteljskim, le-to pa z nadvse resnimi nalogami. Naj navedem primer: v sodelovanju z logopedi Zdravstvenega doma Kranj delamo programe za učenje na domu s pomočjo mikror računalnika. Strokovnjakom bo to pomnilo pomembno razbremenitev, prizadetim otrokom pa dodatno vajo. To je primer skupnega sodelovanja dveh različnih strokovnih področij. Tudi računalnik v šoli lahko predstavlja odličen pripomoček učitelju. Medtem, ko se učitelj posveča slabšim učencem, lahko ostale zaposli z izbranim izobraževalnim programom.

Pedagoška vrednost računalnika je tudi v tem, da otroka pritegne v igro, ki se nato lahko neopazno prevesi v reševanje resnejših problemov.

Kako je danes z računalniško opremo pri nas? O tem se veliko govori in piše.

Sam: »Osebnost sem prepričan, da oprema ni največji problem. Predvsem nam manjka strokovnjakov, ki bi bili primerni za pedagoško delo z računalniško opremo.«

Samu smo zastavili tudi »vroče« vprašanje. Kaj bi po njegovem mnenju pripeljal Iskro Telematiko iz sedanjih težav.

Sam: »Naj se izrazim simbolično: v sedanjem trenutku bi ne bilo dobro vsega obrniti na glavo, temveč le obrnjeno postaviti na noge.«

Na koncu našemu Samu iskreno čestitamo za dobljeno priznanje. Naj mu bo v nadaljnjo ustvarjalno spodbudo!

Janez Mayer

RAZGOVOR

Z NAGRAJENKO ZA NAJBOLJŠE KNJIŽNO DELO LETA POLONO ŠKRINJAR

Iz ljudi za ljudi

Moški. Sam, na še bolj (osamljeni) odmaknjeni kmetiji ob Savi. Težak je njegov vsakdanji kruh. Večni spopad z zemljo mu pije zadnje kaplje znoj, izpija kri in življenje. Zemljo trga Sava, grabežljivo po njej sega tudi trnjava brinje. Raste bohotno in prerašča vse, karmu sproti ne iztrga pridna, žuljava roka. Med brinje košato seda še glina... Nerodovita glina, ki izpolni čas grenkosti....

Žarek v življenju je Roza, tovarniška delavka. Roza, ki svojo socialno varnost vidi v tovarni.

Ljubezen ne vpraša za socialna neskladja. Zmaga nad krčevitim oklepanjem zemlje. Živita pri njem. Prilagojen kmečkemu življenju se mora zaposliti. Delo dobi v klavnici.

Travme, ki jih preživlja kot kmet, ki mora potem, ko je živino desetletja rodil, le-to naenkrat množično klati, so brez kraja. Tudi odnosi so slabi. Zato se zaposli v tovarni. Tu je še huje. Ujet med zidove sanja o trdem življenju na zemlji...

Izsek vsebine je iz knjige Polone Škrinjarjeve. Ob veliki nagradi sindikatov Slovenije, ki jo je dobila za roman Grenko brinje smo Polono obiskali v Lipnici, v TOZD tovarna mehanizmov, kjer dela kot tehnični risar. Povprašali smo jo, kako je pravzaprav prišla do te tematike, kaj jo je vzpodbudilo in navdihnilo.

»Motiv, ki je pogojil to knjigo, je gotovo ženska in njeno dvojno življenje. Tako življenje v glavnem živi skoraj vsa naša dolina. Zato je tudi lik realen.

Kako pa ste začeli?

Na samem začetku sem pisala dramska besedila. Veliko sem namreč igrala, zato se nam je zdelo, da bi lahko zaigrali tudi takšno delo, ki bi bilo blizu našemu življenju in načinu razmišljanja. Tako sem najprej napisala dramsko besedilo Lanšovo, nato povest Pavlo.

Kako ste uspeli takole sami?

Veliko sem brala, pa tudi s pisanjem sem začela s silno voljo. Ko pa sem spoznala pisatelja Potrča, ki mi je pomagal in me tudi usmerjal pa mislim, da mi je pisanje postalo poleg trdega dela tudi užitek.

Kaj največ pišete?

Grenko brinje je že moja tretja knjiga. Pred tem sem napisala Pavlo — kmečko povest, nato Črna človeka, no in sedaj bom morala pisati spet kaj drugega...

Pišem rada, saj pišem ves prosti čas. Tudi rada berem. Klasiko.

In kako je vaše okolje sprejelo vaše drugo »življenje«?

Dobro. Sicer za vsakogar velja, da je začetek težak — tudi zame je bil. Vendar, moram reči, danimam težav, da so me sodelavci lepo sprejeli; ko je izšla druga knjiga so mi prinesli naročje rož.

In kaj vam pomeni Republiško priznanje?

Po eni strani veliko priznanje mojemu delu, po drugi pa, seveda, velikansko obvezo za dobro delo še naprej. Vsekakor pa lahko povem, da sem bila strašansko vesela...

Če temu dodamo, da je Polona, Iskrašica, dobila prvo nagrado izmed 11 del, ji velja še toliko večje naše priznanje. Z željo seveda, da bo naslednja knjiga spet tako dobra!...

mak

Izlet upokojencev DO Elektrozveze

Dne 9. 11. 1984 je organizirala kadrovska služba izlet upokojencev naše nekdanje delovne organizacije. Izlet je bil odlično organiziran in je potekal v splošno zadovoljstvo vseh udeležencev.

Po tradicionalnem sprejemu v prostorih delovne organizacije na lokacijah in nato skupaj v Stegnah 11, so nam predstavniki DO povedali o napredku in težavah, s katerimi se spopadajo vsak dan. Po opravljenem ceremonijalno je bil narejen še skupinski fotografski posnetek pred tovarno in že sta dva polna avtobusa odpeljala, v lepem vremenu proti Trojanam in naprej po lepi Savinjski dolini, skozi Celje, v Laško. Tuso nas v hotelu »Savinja« pogostili s toplimokusnim obrokom in še po želji s kavico oziroma s kozarcem tekočega sadja.

Nato so nam nudili prijazni gostitelji Pivovarne Laško ogled njihove organizacije. Razlaga o nastanku in poteku tovarne je bila izčrpna in zanimiva, kakor tudi sam ogled proizvodnje piva. V manjši sobici smo si ogledali še film o nastanku pivovarne, vmes pa zalili grla s pristnim svetlim in temnim pivom, ki nam je bilo ponudeno.

Iz Laškega smo se odpeljali preko Celja v Rogaško Slatino. Tu smo imeli krajši postanek in si ogledali vsak po svoje zanimivosti zdravilišča, ki je v zadnjih letih lepo napredovalo, še posebej z novim hotelom »Sava«.

Po polurnem postanku smo se odpeljali v gostišče na Sladki gori,

kjer nas je čakalo okusno in izdatno kosilo. Tu so nas lepo sprejeli in nam v kratkem času postregli z izvrstno jedjo in pijačo.

Ko pa smo se dobro okrepčali, nas je razgibal še trio z domačimi vižami Marsikdo od nas si je ob tej glasbi pričaral svojo mladost in se zavrtel, z željo, da bi ga še v bodoče spremljalo zdravje in mu polepšalo zadnji del življenja.

Ko pa so godci za trenutek odložili svoje instrumente, se je že oglasila domača narodna pesem, pri kateri so sodelovali skoraj vsi.

In kot vedno je tudi tokrat prišel čas slovesa z gostitelji, ki so izrazili željo po skorajšnjem snidenju.

Znova smo dobre volje zasedli vsak svoj sedež v avtobusih, katera sta vozila dva mojstra varne vožnje, ki sta nas pripeljala v Ljubljano v večernih urah. Vzdušje, ki se je razvnelo v gostišču, se je nadaljevalo med vožnjo, s pesmijo ob zvokih kitare, na katero je ubrano brenkal in s svojim žametnim glasom prepeval Tone.

Ob slovesu so nekateri izrazili željo, da se v obliki črtice v našem glasilu »ISKRA« oddolžimo za res prijeten izlet organizatorjem, ki so ob našem zadovoljstvu izražali prijeten občutek, da so storili nekaj, kar pomeni nekdanjemu sodelavcu priznanje za njegov dolgoletni trud in sedanjim sodelavcem v razmislek, da ne bodo pozabili, ko bodo stopili v naše vrste in uživali zaslužen pokoj.

Hvala — z željo, da se ob letu ponovno srečamo v še večjem številu.

Alojz Kirbiš

Priznanje najboljšim v slovenski atletiki

»Slovenska atletika še nobeno leto ni dosegla v mladinskih kategorijah tako vidnih rezultatov kot prav letos. To pa je dokaz, da smo na pravi poti in da ima slovenska atletika veliko talentov, ki jih je treba s sodobnimi prijemi pripeljati v vrhunsko člansko atletiko. Naša vlaganja v perspektivne mlade atlete in atletinje so se že opravičila, še več pa pričakujemo v prihodnjih letih. Pri tem imajo veliko zaslug za uspehe nov način dela na podlagi t. i. Projekta timskega dela Atletske zveze Slovenije, ter dodatna vlaganja, ki so v veliki meri posledica prispevkov glavnega pokrovitelja slovenske vrhunske atletike SOZD Iskra.«

To so besede, ki jih je na tradicionalni lovenosti ob zaključku sezone, priredila pajo e Atletska zveza Slovenije v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani, izrekel predsednik AZS Janez Ponebšek.

V Iskrini PPC se je v četrtek, 20. decembra resnično zbral cvet slovenske vrhunske atletike. Slavje je odprl predsednik AZS Janez Ponebšek, ki se je zahvalil za pomoč Iskre kot generalnemu pokrovitelju vrhunske atletike v

Priznanje Saši Apostolovskemu.

Priznanje Lidiji Lapajne.

naši republiki in drugim delovnim organizacijam, ter čestital najuspešnejšim atletinjam in atletom za dosežene rezultate v minuli sezoni.

Najboljšim je čestital tudi svetovalec v KPO SOZD Iskra Stane Preskar ter prvouvrščenim v posameznih starostnih skupinah izročil lične pokale. Prejeli so jih:

člani: Apostolovski (Olimpija), članice: La-

pajne (Gorica), st. mladinci: Pekica (Koper), st. mladinke: Bačnik (Maribor), ml. mladinci: Sijepovič (Maribor), ml. mladinke: Krenker (Velenje), pionirji: Rovar (Brežice) in pionirke: Domine (Maribor).

(Najboljše v letošnji sezoni so zbrali na osnovi ankete med trenerji, športnimi novinarji in drugimi atletskimi delavci.)

Na slavnosti so nagradili tudi trenerje najuspešnejših atletinj in atletov, pokale pa so podelili najboljšim osnovnim atletskim organizacijam v Sloveniji. Iskrin pokal je tokrat pripadel celjskemu Klavdarju.

Iskra je kot generalni pokrovitelj prispevala letos za razvoj slovenske vrhunske atletike 1,6 milijona dinarjev, v prihodnjem letu pa bo pomoč povišala na 2 milijona dinarjev.

LD

DOPISUJTE V NAŠE GLASILO

Prof. Drago Ulaga predava.

Gospodarski problemi se odražajo tudi pri športni in rekreacijski dejavnosti

Skoraj 50 športnih referentov iz doma vse Iskre, izredno obsežen in zanimiv program, priznani predavatelji in pomankanje snega so nekako osnovne značilnosti nedavnega seminarja Iskrinih organizatorjev rekreacije.

Kranjska gora je pred dnevi ponovno gostila Iskrine organizatorje rekreacije. Komisija za šport in rekreacijo pri Iskrinem sindikatu je za seminar pripravila izredno obsežen in zanimiv dnevni red ter povabila priznane predavatelje.

že po tradiciji pa so udeležence tudi tokrat obiskali nekateri družbeno-politični delavci iz DSSS naše sestavljene organizacije. Lahko bi rekli, da je imela komisija pri organiziranju seminarja izredno srečno roko, le z vremenom, točneje s pomanjkanjem snega se udeleženci niso mogli sprijazniti.

Prav zaradi pomanjkanja snega v Kranjski gori, sta smučanje in smučarski tek odpadla — no peščica smučarjev tekačev je kljub temu prišla na račun v bolj oddaljenem Tamarju — na mesto na dilcanje pa so se organizatorji rekrea-

cije odpravili na dva pohoda — prvi dan na Vršič in drugi dan v Planico, namesto na snegu, pa so se tretji, zadnji dan pomerili v »suhem veslalomu« — teku po strmini med vratci.

Prvi dan so udeležence seminarja obiskali tudi profesor telesne vzgoje Drago Ulaga, znani slovenski športni novinar Stane Urek in nekdanji reprezentant v smučarskih tekih Vinko Grašič. Prvi je spregovoril o novostih v športni rekreaciji in o rekreaciji v razvitih deželah, drugi o oblikah športno-rekreativne dejavnosti v TOZD in DO in še o nekaterih drugih vprašanih s tega področja. Vinko Grašič pa je udeležencem predstavil osnove smučarskega teka.

Drugi dan seminarja so si Iskrini organizatorji rekreacije dopoldne v Planici ogledali tekmo v smučarskih skokih, popoldne pa so se sešli na pogovor z družbeno-političnimi delavci SOZD Iskra — Pavletom Gantarjem, Avgustom Ciuho in Milošem Pavlico. Živahna in obsežna razprava je ponovno opozorila, da moramo v Iskri nameniti še več pozornosti množičnosti v športu in rekreaciji, in to neposredno v okoljih, kjer delamo. Prav v zvezi s tem, smo na seminarju slišali nadvse zanimiv predlog, da bi nekatera tekmovanja ali pa npr. pohode organizirali v različnih Iskrinih tovarnah na dogovorjeni dan ter tako omogočili udeležbo večjemu številu ljubiteljev športa in rekreacije v Iskri. Predlog je nedvomno zanimiv tudi zaradi vse višjih prevoznih stroškov.

Razgovor je opozoril tudi na nekatere probleme, s katerimi se srečujejo športni referenti pri svojem delu. Najhujši problem je seveda pomanjkanje denarja, marsikje v Iskri pa se športni referenti še vedno srečujejo z nerazumevanjem in celo odklonilnim odnosom do športa in rekreacije. V zvezi s pomanjkanjem denarja za to dejavnost so udeleženci med drugim tudi opozorili, da povsem razumejo, da ob težkem gospodarskem položaju denarja ni na pretek, ne odobravajo pa tega, da denar, namenjen za šport in rekreacijo porabijo ponekod v druge, zlasti socialne namene.

Med pomembnejše dogovore seminarja naj uvrstimo tudi sklep, da bomo prihodnje leto organizirali v Iskri posvetovanje »Šport in rekreacija v humanizaciji dela.«

LD

RAZPIS NAGRAD

Za pravilno rešeno novoletno nagradno križanko, smo pripravili naslednje nagrade:

- 1 nagrado 800 din
- 2 nagradi po 500 din
- 5 nagrad po 200 din.

Rešitve nam pošljite do vključno 9. januarja 1985 na naslov: Uredništvo »Iskra«, 61000 Ljubljana, Gregorčičeva 23.

Na kuverti napišite obvezno: Novoletna nagradna križanka.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Iz tujega strokovnega tiska

Razgovor v dvoje

Prof. dr. Walterju von Hahnu in njegovim sodelavcem z univerze v Hamburgu se je posrečila simulacija naravnega pogovora z računalnikom. S pomočjo programske opreme HAM—RPM je potekal dialog na temelju tem, ki obsegajo opremo sob s pohištvom, cestno prometno situacijo in rezervacijo hotelskih storitev. Znanstveniki iz te nemške univerze so šest let razvijali programski načrt inteligentnega razgovora, povezanega v komunikativnem procesu. VDI Nachrichten, ki je poročal o tem, je dal novici naslov »Kolega računalnik se je naučil diskutirati.«

Norci imajo naslednike

»Tehnični napredek ne sme biti nikoli zaustavljen«, je dejal državni sekretar poštne ministrstva ZRN, ko je simbolično izročal 24 milijontemu prosilcu nov telefonski priključek in nadaljeval glede današnjih svarilcev pretiranega tahničnega napredka, da se jim bodo že čez 20 ali 50 let zanamci samo smejali.

Leta 1891 so se pomembni strokovnjaki v Berlinu smejali prvemu telefonskemu imeniku, ki je vseboval 99 naslovov. Imenovali so ga preprosto knjiga 99 norcev. No, število teh norcev je danes naraslo na 24 milijonov v ZRN. Samo v zadnjih štirih letih je število novih priključkov poraslo v tej državi za 1,6 milijona.

Sredstvo proti raku

Novo sredstvo proti raku Alpha—interferon je že na lekarniških policah v ZDA. Gledena to bo tudi švicarsko podjetje Hoffmann—La Roche zaprosilo za prosto prodajo zdravila v Švici.

Interferon so odkrili pred približno 30 leti, vendar so ga šele v 70. letih dobro proučili, ker ga je v človeškem telesu izredno malo. Je namreč produkt obrambnega sistema. Najprej so dobili snov iz belih krvnih teles, vendar je izveleček vseboval le približno 1 % interferona. Od leta 1980 so dobili z genetičnim načinom podobne strukture. Čeprav je proizvodnja še vedno draga, lahko že pridobijo skoraj čisti interferon in sicer v različnih oblikah, kot alfa, beta in gama interferon. Vsako vrsto proizvaja telo v različnih celicah in se tudi posamezna vrsta deli na podzredu. Kljub temu bodo mnogi bolniki razočarani, ker interferon ne učinkuje proti prsnemu in pljučnemu raku, marveč le proti kožnemu raku in raku na mehurju. The Economist London.

Nove barvne slikovne cevi

Tehnično časopisje na Zahodu na veliko piše o novi vrsti televizorjev, ki bodo naslednje leto spomladaj znanivci novega razvoja v tehniki zabavne elektronike. Naslednji sestavek smo povzeli po hamburškemu Spieglu.

Že v naslednjih dneh bo podjetje ITT dalo na tržišče televizorje z zasloni, ki so skoraj popolnoma pravokotni. ITT-ju bodo že v decembru sledili drugi, npr. Blaupunkt in Grundig. Do razstave radijske in televizijske opreme naslednje leto v septembru bodo vsi proizvajalci prešli na program novega televizijskega sistema. Najkasneje v dveh letih — seveda, če bodo proizvajalci lahko naredili dovolj novih slikovnih cevi — bodo sedanji televizorji izginiti iz tržišča; po mnenju strokovnjaka podjetja Loewe, bodo preprosto postali staromodni.

Prednosti popolnoma ploščate in oglate barvne slikovne cevi z oznako FST (flat square tube) so precejšnje in niso modna muha. Zaradi novega tehnološkega postopka je stekleni zaslon lahko pravokoten, kar je posebej odločilno pri terminalih, oziroma računalnikih, kjer segajo teksti in grafike iz enega do drugega kota. Koti so torej povsem vidni, s popolnoma izostreno sliko. Zboljšave so tudi pripomogle, da je globina televizijske slike sedaj skrbna od prejšnjih 53 na 40 cm.

Najdlje pri razvoju so prišli strokovnjaki Philipsa, čeprav bodo tudi druge evropske tovarne že z novim letom začele s podobno proizvodnjo. Philips, Thomson, ITT in vzporedni proizvajalci steklenega ohišja bodo najprej pričeli izdelovati velik format 66 cm. Kot poročajo pa bodo nove slikovne cevi nekaj dražje. Od 300 DM bodo poskočile na 360. Povečane stroške nameravajo proizvajalci prevzeti na kupce, vendar poznavci tržišča že sedaj menijo, da to ne bo mogoče. Prodaja televizorjev je namreč precej zastala.

V prometu je že 22 milijonov barvnih televizorjev, od tega 40 % starejših več kot sedem let, 20 % pa celo devet let in več. Morda bo to povod, da se bodo Nemci lažje odločili za nov ploščati in oglati televizijski sistem.

Kemikalije v gospodinjstvu

Moderno evropsko gospodinjstvo porabi v poprečju na leto 6 kg čistilnih sredstev na člana družine, pri čemer so vsa čista za uničevanje bakterij, čiščenje posode, sanitarij itd. Higieniki in zdravniki sedaj svarijo pred pretirano uporabo teh kemikalij, povečini strupov v ugotovitvah, da stik z bakterijami običajno ni škodljiv. V stanovanju razpršena sredstva pa so zelo škodljiva, prav tako tudi kemikalije, ki s pranjem perila, posode itd. prispejo vodotne cevi in od tam nazaj v naravo. V Evropi je sedaj napredaj približno 17 tisoč gospodinjstev kemikalij. Najbolj škodljiva so WC čistilna sredstva, zaradi katerih so ugotovili tudi težka obolenja. Čistila vsebujejo namreč klor, ki počasi izpareva v zaprtih prostorih. V Zahodni Nemčiji bodo kmalu prepovedali uporabo vseh čistil, ki vsebujejo klor.

Izredno škodljiva so tudi sredstva za razkuževanje zraka oziroma odpravo neprijetnih vonjav. Ta sredstva vsebujejo često paradiklorbenzol, stranski produkt monoklorbenzola. Snov je tako nevarna, da je sploh ne bi smeli odlagati med smeti.

Vsi detergenti so sestavljeni v glavnem iz 12-ih snovi, za katere stalno ugotavljajo, da so največji povzročitelji ekološkega propada rek. Tudi nova pralna sredstva, ki vsebujejo fosfate, prispevajo k izumiranju vsega živega v rekah.

Kemiki priporočajo, da naj bi gospodinjstvo to upoštevalo. Vsa sredstva, od čistil za peči, prek deodorantov, mehčalcev, sredstev proti moljem, raznih loščil in drugih gospodinjstev kemikalij, ogrožajo ljudi na tak ali drugačen način. Gospodinjstvo naj bi jih uporabljalo v majhnih količinah, ali pa sploh ne, posebej pa morajo biti previdne pri novih in nepoznatih sredstvih.

Zbral, prevedel in priredil Marjan Kralj

ZAHVALE

Ob nenadni smrti sina in vnuka

ALEŠA DOLINARJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem DS Komerciale (splošno skladišče) in TOZD MKD (tehnologija, obdelovalnica in vodstvo) za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, denarno pomoč in srčni odziv na njegovi, mnogo pretrani zadnji poti žalujoči: mamica, očka, bratec, mama in ata.

Ob izgubi dragega očeta

ANTONA KRALJA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz TOZD MSO Ljubljana za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti Janez Kralj.

Ob smrti moje mame

ANE REJC

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem Iskre Telematike — TOZD Elementa za izrečeno sožalje in denarno pomoč

Cvetka Podobnik.

ANGLEŠČINA MED ZIMSKIMI POČITNICAMI

Staršem!

Vaši otroci bi morda radi utrdili in razširili znanje angleščine, ki ga pridobivajo v šoli.

To možnost vam v času zimskih počitnic nudi Delavska univerza Boris Kidrič, Ljubljana, Miklošičeva 26.

ki organizira enotedenske tečaje za učence 7. in 8. razreda osemletke ter 1. in 2. letnika šol srednjega usmerjenega izobraževanja.

Vpis in informacije v enoti za jezikovno izobraževanje, vsak dan od 8. do 13., ob torkih pa do 16.30. Tel.: 322-791

Novoletna nagradna križanka

